

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Комисија за заштиту конкуренције

**ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О РАДУ
КОМИСИЈЕ ЗА ЗАШТИТУ КОНКУРЕНЦИЈЕ
ЗА 2010. ГОДИНУ**

Београд, фебруар 2011. године

Садржај

1. ПРАВНИ ОКВИР ЗАШТИТЕ КОНКУРЕНЦИЈЕ.....	3
1.1. Ефекти примене новог Закона.....	3
1.2. Подзаконска акта.....	6
1.2.1. Уредбе.....	6
1.2.2. Тарифник.....	7
1.2.3. Остала акта.....	7
2. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ И АДМИНИСТРАТИВНИ КАПАЦИТЕТ КОМИСИЈЕ.....	8
2.1. Институционални капацитет.....	8
2.2. Административни капацитет.....	8
2.3. Финансијски извештај.....	10
3. ПОВРЕДЕ КОНКУРЕНЦИЈЕ.....	12
3.1. Рестриктивни споразуми.....	13
3.1.1. Управни поступци у току.....	13
3.1.2. Предмети окончани у управном поступку.....	15
3.1.3. Правоснажно окончани поступци.....	17
3.2. Изузеће рестриктивних споразума од забране.....	19
3.2.1. Предмети окончани у управном поступку.....	20
3.3. Злоупотреба доминантног положаја.....	22
3.3.1. Управни поступци у току.....	23
3.3.2. Предмети окончани у управном поступку.....	24
3.3.3. Правоснажно окончани поступци.....	25
3.4. Управни спорови у току.....	26
3.5. Иницијативе и представке по којима нису покренути поступци.....	27
4. ИСПИТИВАЊЕ КОНЦЕНТРАЦИЈА.....	32
4.1. Управни поступци у току.....	34
4.2. Концентрације одобрене у скраћеном поступку.....	34
4.3. Концентрације одобрене у испитном поступку.....	42
4.4. Закључак којим се окончава поступак.....	44
4.5. Управни спорови.....	45
5. ВАНРЕДНИ ПРАВНИ ЛЕКОВИ.....	46
5.1. Захтев за заштиту законитости.....	46
5.2. Захтеви за преиспитивање судске одлуке.....	46

5.3. Одговор на захтев за преиспитивање судске одлуке.....	47
6. МИШЉЕЊА	48
6.1. Мишљења о примени Закона о заштити конкуренције	48
6.1.1. Мишљење о примени одредби о забрањеним споразумима	48
6.1.2. Мишљење о примени одредби о злоупотреби доминантног положаја.....	50
6.1.3. Мишљење о примени одредби о концентрацијама.....	51
6.2. Мишљење на прописе од утицаја на конкуренцију на тржишту.....	55
6.3. Мишљење по члану 157. Закона о стечају	55
7. СЕКТОРСКЕ АНАЛИЗЕ	59
7.1. Секторске анализе у току.....	59
7.1.1. Анализа тржишта увоза, прераде, велепродаје и малопродаје нафте и деривата нафте.....	59
7.1.2. Анализа услова конкуренције у сектору производње и прераде млека и млечних производа	61
7.2. Анализа услова конкуренције на појединачним тржиштима.....	61
7.2.1. Писмо упозорења Србијагасу.....	61
8. МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА	63
8.1. Односи са Европском Унијом	63
8.1.1. Обавезни односи по Споразуму о Стабилизацији и Придруживању (ССП).....	63
8.1.2. Пројекти	64
8.1.3. Учешће у процесу превођења правних тековина ЕУ на српски језик - Стручна редактура превода европског законодавства.....	65
8.2. Односи са другим међународним организацијама	66
8.2.1. <i>International Competition Network (ICN)</i> – Међународна мрежа конкуренције	66
8.2.2. Регионални центар за конкуренцију Организације за економску сарадњу и развој (<i>Regional Competition Center OECD</i>) – Будимпешта.....	67
8.2.3. <i>Global Competition Review</i>	67
8.2.4. <i>UNCTAD</i>	67
8.2.5. <i>CEFTA</i>	68
8.3. Билатерални односи са земљама у окружењу и САД.....	68
8.4. Међународне конференције и семинари	69
8.5. Сарадња са регулаторним телима и органима државне власти у Србији	70
9. РАД ПРЕДСТАВНИКА КОМИСИЈЕ У КОМИСИЈИ ЗА КОНТРОЛУ ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ.....	71
10. ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА	72

1. ПРАВНИ ОКВИР ЗАШТИТЕ КОНКУРЕНЦИЈЕ

Активности Комисије за заштиту конкуренције (у даљем тексту: Комисија) у протеклој години¹ обележене су применом новог Закона о заштити конкуренције („Службени гласник РС“, бр. 51/09, у даљем тексту: Закон) који је почео да се примењује 01.11.2009. године, а којим се домаће право конкуренције усклађује са правним тековинама Европске уније и стварају процесне претпоставке за ефикаснији рад Комисије. У складу са чланом 74. Закона, на поступке који су започети до дана почетка примене овог закона примењују се прописи по којима су започети, односно примењује се Закон о заштити конкуренције („Службени гласник РС“, бр. 79/05) и подзаконска акта донета за спровођење тог закона. У поступку пред Комисијом примењују се правила општег управног поступка, садржана у Закону о општем управном поступку („Службени лист СРЈ“, бр. 33/97 и бр. 31/01), ако овим законом није другачије прописано (чл. 34. Закона). Правни оквир политике заштите конкуренције је у протеклој години скоро у потпуности заокружен доношењем уредаба предвиђених законом, којима се детаљније прописују обавезе учесника на тржишту и начин поступања Комисије.

Споразум о стабилизацији и придруживању између Србије и Европске уније (ЕУ) и држава чланица представља почетак уговорног односа између Србије и ЕУ, којим се дефинишу међусобна права и обавезе и постиже стварање зоне слободне трговине и усклађивање законодавства Републике Србије са правом ЕУ. Споразумом о стабилизацији и придруживању, чланом 73. (члан 38. Прелазног трговинског споразума), дефинисане су обавезе Србије из области заштите конкуренције. Комисија за заштиту конкуренције је дужна да обезбеди пуну примену члана 73. Споразума (члан 38. Прелазног трговинског споразума), и у том смислу приликом одлучивања у поступку пред Комисијом, морају се применити критеријуми који проистичу из примене правила конкуренције која се примењују у ЕУ, што подразумева примарно и секундарно законодавство ЕУ, праксу институција ЕУ, као и пресуде Суда правде (*European Court of Justice*) и Суда опште надлежности (*General Court* - бивши Суд прве инстанце). Такође, приликом израде подзаконских аката Комисија за заштиту конкуренције врши усклађивање прописа са законодавством и праксом ЕУ.

1.1. Ефекти примене новог Закона

Закон о заштити конкуренције („Службени гласник РС“, бр. 51/09) је у значајној мери оснажио улогу Комисије као самосталне и независне организације, што је битан предуслов за ефикасно и делотворно спровођење политике конкуренције у Републици Србији. Процесноправне и материјалноправне новине унете су у све области заштите конкуренције, а међу најзначајнијим новинама је свакако овлашћење Комисије да самостално изриче санкције за учињене повреде конкуренције.

У првој години примене новог Закона нису се могли показати потпуни ефекти, како због чињенице да је током 2010. године употпуњен правни оквир у том смислу што је Влада Републике Србије донела подзаконске прописе неопходне за примену Закона, тако и због објективно кратког рока за целовиту примену и потпуну праксу. Ипак, и при оваквој ситуацији могли су се утврдити како позитивни, тако и ефекти који могу довести до проблема у раду и

---

¹ Сви подаци у извештају дати су закључно са стањем на дан 31.12.2010. године

функционисању Комисије, тј. угрозити ефикасност и делотворност у заштити ефективне конкуренције, што ће даље бити образложено.

- У досадашњој пракси, уочено је да покретање поступка испитивања повреде конкуренције само по службеној дужности, као и одредба по којој није дозвољена посебна жалба против закључка председника Комисије о покретању поступка за утврђивање повреде конкуренције, значајно доприноси економичности и ефикасности поступака који се воде пред Комисијом.
- Значајна процесна новина у Закону, каква је обавезно обавештавање странке против које се води поступак о битним чињеницама утврђеним у поступку пре доношења решења (*statement of objections*), доприноси остварењу начела заштите права грађана и заштите јавног интереса.
- Нови институт споразуми мањег значаја (*de minimis*), који су дефинисани као споразуми између учесника на тржишту са малим тржишним учешћем, односно чији тржишни удели не прелазе прописане вредности, као и прецизно одређивање категорије споразума и посебних услова за њихово изузеће, које је одговарајућом уредбом прописала Влада Републике Србије, омогућили су самим учесницима на тржишту да оцене да ли су испуњени, или не, услови за ослобађање од обавезе пријављивања одређених споразума Комисији.
- У поступку испитивања и контроле концентрација, одредбе Закона којима су вишеструко повећани прагови укупног годишње прихода и алтернативно и кумулативно, који представљају услов за обавезну пријаву концентрације, требало је за циљ да имају како растерећење учесника на тржишту, тако и стварање услова да активности Комисије буду усмерене на оцену концентрација које могу имати значајнији утицај на релевантно тржиште. Током неколико претходних година несумњиво је дошло до смањења броја пријава концентрација поднетих Комисији. Према становишту Комисије које је утемељено на расположивим подацима о финансијској снази учесника спроведених концентрација, смањење броја пријава није ни претежно ни искључиво последица примене новог Закона, што пре свега важи за страна правна лица, као подносиоце пријава. Увидом у финансијске показатеље пословања страних и домаћих друштава која се сматрају учесницима концентрација о којима је Комисија одлучивала у 2010. години, а пре свега њихових годишњих прихода, закључено је да заједнички приходи учесника тих концентрације значајно премашују прагове који су законом прописани као приходни критеријуми. Само у неколико случајева приходи учесника концентрација које су спроведене у 2010. години, и то домаћих друштава, налазили су се у зони између минималних прагова за национално тржиште прописаних Законом о заштити конкуренције из 2005. године и прагова утврђених важећим Законом, што значи да би само у тим случајевима постојала разлика у испуњености услова за пријаву концентрације према важећем и претходном закону о заштити конкуренције (према важећем Закону у тим случајевима не би постојала обавеза пријаве концентрације, док би применом одредби претходног закона таква обавеза постојала).

Очекивања Комисије приликом усвајања новог Закона о заштити конкуренције, односно након почетка његове примене, била су таква да се претпостављало могуће, чак значајно, повећање броја поднетих пријава. Разлог је уношење у Закон нове одредбе према којој обавеза подношења пријаве концентрације која се спроводи путем понуде за преузимање

акционарских друштава, постоји и када прагови прописани чланом 61. Закона нису испуњени. Међутим, у пракси се то није догодило. Због свега претходно изнетог, чињеницу смањења броја поднетих пријава концентрација у претходној у односу на раније године, Комисија објашњава као последицу два основна разлога. Први од њих јесте изразито смањење броја поднетих пријава ради одобравања спровођења оних концентрација које настају у процесу приватизације, а што је резултат чињенице да се приватизациони процес у нашој земљи, са становишта броја друштава која треба приватизовати, приводи крају. Други разлог смањења укупног броја поднетих пријава, Комисија тумачи глобалном економском кризом, чији је резултат исказан и опадањем како локалне, тако и опште инвестиционе активности. Индикативно је да упркос оваквих општих трендова, велике и финансијски изразито моћне стране компаније, своју инвестициону активност, једним делом, и даље каналишу према тржишту Републике Србије.

- Од посебног значаја за учеснике на тржишту је претпоставка дозвољености концентрације, односно одредба којом се изричито прописује да ће се сматрати да је концентрација одобрена ако Комисија не донесе решење по пријави у року од месец дана, односно ако у том року не донесе закључак о испитивању концентрације по службеној дужности. Комисија је дужна да донесе решење у року од три месеца од дана покретања поступка по службеној дужности, иначе се сматра да је концентрација одобрена. Иако Комисија сматра да ове одредбе доприносе и правној сигурности и заштити конкуренције, нужно је напоменути да оне изискују ефикасно поступање и даље јачање административних капацитета Комисије.
- Најзначајнија новина у Закону, чији се ефекти тек очекују, је овлашћење Комисије да самостално изриче санкције за учињене повреде конкуренције односно мере заштите конкуренције у облику обавезе плаћања новчаног износа у висини највише 10% од укупног годишњег прихода оствареног у години која претходи учињеној повреди. Међутим, одредба члана 57. став. 5. прописује да камате и остали трошкови који настају у случају укидања или умањења износа изречене управне мере падају на терет средстава Комисије. Новчани износ се наплаћује у корист буџета Републике Србије, али се из буџета враћа само главница.

Овакво законско решење је, према сазнању Комисије, јединствено у правном систему Србије, с обзиром да ниједан други орган државне власти или организација којој је поверено вршење јавних овлашћења, не одговара својим средствима за санкцију коју изриче, тим пре што се санкција у облику новчаног износа наплаћује у корист буџета а не у корист тог органа односно организације. Ако се има у виду да је законом изричито прописано да се наплата овог новчаног износа мора извршити у року који почиње да тече од дана пријема решења, чиме је онемогућено да се наплата изврши по правоснажности решења, може се закључити да би примена ове одредбе могла да проузрокује низ негативних последица на рад Комисије, па би чак и само функционисање Комисије могло бити угрожено. Комисији такође није познато да је овакво решење заступљено у другим земљама.

- Прописани рок застарелости за изрицање и наплату изречене мере заштите конкуренције, је три године од дана извршења повреде конкуренције. Имајући у виду сложеност и дужину трајања поступка за откривање и утврђивање најтежих облика повреда конкуренције, судску контролу решења, као и евентуални поступак принудне наплате ове

мере, Комисија сматра да се ради о изузетно кратком року, који је неоправдано краћи у односу на петогодишње рокове застарелости прописане за прекршаје у области царина, промета роба и услуга, пореских и других прописа. Дакле, дужи рокови застарелости прописани су у поступцима за кажњиве радње чија друштвена опасност и противправност није ништа већа и значајнија од радњи повреда конкуренције. Рок застарелости од годину дана за наплату процесних пенала такође би могао бити дужи из разлога што наплата ове процесне мере представља буџетски приход који се другим законима обично штити дужим роком застарелости. Из наведеног процењујемо да би се у пракси Комисије могли догодити случајеви немогућности наплате новчаног износа мере заштите конкуренције или процесног пенала, који су одређени правоснажним решењем, искључиво због истека рока застарелости. У складу са наведеним, а у циљу стварања услова за несметано обављање поверених послова, Комисија сматра да је неопходно иницирати измене ових одредби.

- Секторске анализе су од изузетног значаја, с обзиром да омогућавају Комисији да пре покретања поступка врши анализу тржишта на којима постоје регулаторне и/или фактичке баријере или када постоје друге околности које указују на могућност ограничавања, нарушавања или спречавања конкуренције. Ово је од значаја како за идентификовање евентуалних повреда конкуренције или других околности које имају негативан утицај на конкуренцију, и за евентуално покретање поступка, тако и за друге надлежне органе који предлажу законске и подзаконске акте којима се ближе уређују поједине делатности. Комисија је у обавези да објави извештај о спроведеним секторским анализама на погодан начин, и може позвати учеснике на тржишту да дају своје коментаре у погледу извештаја (члан 47. став 4. Закона).

1.2. Подзаконска акта

1.2.1. Уредбе

Комисија је у протеклој години наставила рад на изради предлога уредби у циљу доследног и ефикасног спровођења Закона. Доношењем доле наведених уредби, поред оних донетих у 2009. години, употпуњен је сет уредби неопходних за пуну примену закона. На предлог Комисије за заштиту конкуренције, Влада Републике Србије усвојила је у протеклој години следеће уредбе:

- 1) Уредба о споразумима о специјализацији између учесника на тржишту који послују на истом нивоу производње или дистрибуције који се изузимају од забране; („Службени гласник РС“, бр. 11/2010);
- 2) Уредба о споразумима о истраживању и развоју између учесника на тржишту који послују на истом нивоу производње или дистрибуције који се изузимају од забране. („Службени гласник РС“, бр. 11/2010);
- 3) Уредба о споразумима између учесника на тржишту који послују на различитом нивоу производње или дистрибуције који се изузимају од забране; („Службени гласник РС“, бр. 11/2010);
- 4) Уредба о критеријумима за одређивање висине износа који се плаћа на основу мере заштите конкуренције и процесног пенала, начину и роковима њиховог плаћања и условима за одређивање тих мера („Службени гласник РС“, бр. 50/2010);

- 5) Уредба о условима за ослобађање обавезе плаћања новчаног износа мере заштите конкуренције из става („Службени гласник РС“, бр. 50/2010).

1.2.2. Тарифник

Поступајући у складу са чланом 31. став 2. Закона о заштити конкуренције (“Службени гласник РС”, бр. 51/09), којим је прописано да се висина накнада које се плаћају у складу са овим законом утврђује Тарифником накнада, који доноси Комисија уз сагласност Владе - Комисија је донела Тарифник накнада. Овим се омогућава заинтересованим учесницима на тржишту да благовремено буду упознати са износом накнада које ће бити у обавези да уплате Комисији за издавање одговарајућег акта на њихов захтев, а истовремено се обезбеђује транспарентност у вези са начином обезбеђивањем средстава, односно остваривањем прихода. За спровођење овог Тарифника није потребно обезбедити додатна средства из буџета Републике Србије.

Поступак добијања сагласности Владе започет је достављањем Тарифника на мишљење надлежним органима.

1.2.3. Остала акта

Имајући у виду обавезу из ССП-а да се, приликом одлучивања у поступку пред Комисијом, морају применити критеријуми који проистичу из примене правила конкуренције која се примењују у ЕУ, што подразумева примарно и секундарно законодавство и праксу институција ЕУ, Комисија је започела израду и усвајање смерница за примену одређених одредби Закона и Уредби. Иако Закон изричито не прописује овакву могућност, одредбом члана 21. став 1. тачка 5) Закона дато је овлашћење Комисији да доноси акте којима ће ближе дефинисати своје поступање. Смернице за примену не обавезују странке у поступку, али обавезују Комисију, те се тиме постиже уједначена пракса и транспарентност у поступању, а тиме и правна сигурност. Смернице за примену закона и уредби представљају уобичајену праксу у ЕУ.

Комисија је, у складу са чланом 21. став 1. тачка 5), усвојила следеће две смернице за спровођење Закона:

- Смернице за примену Уредбе о критеријумима за одређивање висине износа који се плаћа на основу мере заштите конкуренције и процесног пенала, начину и роковима њиховог плаћања и условима за одређивање тих мера.
- Смернице за примену члана 69. Закона о заштити конкуренције и Уредбе о условима за ослобађање обавезе плаћања новчаног износа мере заштите конкуренције.

2. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ И АДМИНИСТРАТИВНИ КАПАЦИТЕТ КОМИСИЈЕ

2.1. Институционални капацитет

Комисија је Законом дефинисана као самостална и независна организација која врши јавна овлашћења. Независност Комисије се обезбеђује начином избора председника Комисије и чланова Савета, и кроз финансијску независност, с обзиром да се Комисија финансира из сопствених прихода и доноси годишњи финансијски план који одобрава Влада.

Народна скупштина Републике Србије донела је Одлуку о избору председника Комисије („Службени гласник РС“, бр. 73/2010) и Одлуку о избору чланова Савета Комисије („Службени гласник РС“, бр. 73/2010). У 2010. години одржано је укупно 27 седница Савета Комисије (старог и новог сазива).

У циљу даље институционалне изградње Комисије и ради усклађивања са Законом о заштити конкуренције и осталим законским и другим прописима, у току 2010. године донети су следећи општи и други акти: Статут („Службени гласник РС“, бр. 49/2010), Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији послова, Правилник о раду, Правилник о изменама и допунама Правилника о раду Правилник о безбедности и здрављу запослених на раду, Пословник о раду Савета, Одлука о распореду радног времена, Информатор о раду, Обавештење о забрани злостављања на раду, Одлуке и друга акта у вези примене Закона о штетности дуванског дима, План класификационих знакова за 2010. годину (за потребе канцеларијског пословања) и Одлука о употреби печата. Извршено је ангажовање лиценциране организације за израду аката потребних за примену Закона о заштити од пожара.

2.2. Административни капацитет

Сагледавајући тренутне потребе, Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији послова, укупно је систематизовано 54 радна места у Стручној служби, од чега 45 извршилаца са ВСС, 1 извршилац са ВС, 7 извршилаца са ССС и 1 извршилац са II степеном стручне спреме. Међутим, због недовољних финансијских средстава и других материјалних услова, број запослених је знатно мањи, што је запажено као један од највећих проблема у досадашњем раду Комисије. Даље јачање административног капацитета Комисије је неопходно, имајући у виду како потребу за појачаним активностима на утврђивању и санкционисању злоупотреба доминантног положаја и забрањених споразума, тако и обавезе које Србија има у процесу приступања Европској унији у погледу усклађивања праксе у овој области.

Комисија има укупно 29 запослених, од чега 27 извршилаца у сталном радном односу а 2 извршиоца на одређено време (ССС). На пословима делокруга Комисије (рад на предметима) ради 17 запослених, 2 запослена су у Сектору за домаћу и међународну сарадњу, док је 10 извршилаца упуслено на заједничким пословима за потребе сектора који се непосредно баве заштитом конкуренције. Квалификациона структура је одлична, с обзиром да 23 запослена имају високу стручну спрему, 1 вишу, а остали запослени су са средњом стручном спремом. Од запослених са високом стручном спремом 1 запослени има докторат наука из области економије, 1 запослени је магистар економских наука, 2 запослена имају завршене

специјалистичке студије у области права, 4 запослена имају завршене мастер студије, а 6 запослених имају положен правосудни испит. У 2010. години извршен је пријем у радни однос 5 лица, од чега 3 на неодређено време и 2 на одређено време, док је по уговору о делу повремено било ангажовано укупно 4 лица и 1 лице за обављање привремених и повремених послова. О стручном усавршавању запослених биће више речи у делу извештаја који се односи на међународну сарадњу.

Преглед броја и квалификационе структуре запослених по унутрашњим организационим јединицама, укључујући руководиоце сектора, је следеће:

Р.б.	Назив организационе јединице	Укупно	ВСС	ВС	ССС
1.	Сектор за испитивање концентрација	5	5	0	0
2.	Сектор за утврђивање повреда конкуренције	7	7	0	0
3.	Сектор за међународну и домаћу сарадњу	2	2	0	0
4.	Сектор за правне послове	3	3	0	0
5.	Сектор за економске анализе	2	2	0	0
6.	Сектор за материјално-финансијске послове	3	1	1	1
7.	Сектор за нормативно-правне, кадровске и опште послове	5	3	0	2
8.	Радна места ван унутрашњих организационих јединица	2	0	0	2

Преглед укупног броја запослених у телима за заштиту конкуренције у другим земљама

Ред. број	Назив земље	Запослено
1.	Аустрија	32
2.	Албанија	35
3.	Мађарска	120
4.	Словачка	60
2.	Македонија	25
4.	Хрватска	51
5.	Чешка	126
6.	Бугарска	130
8.	БиХ	26

Упоредни преглед броја запослених у телима за заштиту конкуренције у другим земљама показује да друга национална тела имају већи број запослених. Међутим, ову компарацију треба посматрати условно, с обзиром да поједина национална тела за заштиту конкуренције обављају и послове заштите потрошача, државне помоћи или контроле јавних набавки. Тако на пример, аустријско тело од 32 укупно запослена има 24 обрађивача предмета; чешко тело за заштиту конкуренције се бави и пословима контроле јавних набавки и државном помоћи, а од 126 укупно запослених, 50 се бави заштитом конкуренције, од чега 28 обрађивача предмета; мађарско тело се бави и заштитом потрошача, а од укупно 120 запослених 32 запослена се баве непосредно обрадом предмета заштите конкуренције итд.

2.3. Финансијски извештај

Финансирање Комисије врши се у складу са финансијским планом који за сваку годину доноси Комисија и подноси Влади Републике Србије на сагласност.

Финансијски план за 2010. годину је донет, али Влада није разматрала исти те није дала сагласност, с обзиром да Министарство финансија није дало тражено мишљење на план. Из тог разлога, финансирање се у току целе године вршило у складу са Одлуком о привременом финансирању, односно до висине расхода реализованих у 2009. години.

Финансијски план за 2011. годину донет је у октобру 2010. године, и исти је достављен надлежним органима на мишљење, чиме је отпочела процедура за добијање сагласности Владе.

Приходи Комисије су сопствени приходи, за које није прописана намена, а обухватају приходе од накнада за решења и акте које по захтеву учесника на тржишту издаје Комисија, у складу са Законом. У 2010. години остварен је позитиван финансијски резултат:

- Остварени приходи укупно износе 126,409,833.20 динара;
- Расходи укупно износе 118,078,413.55 динара.

Вишак прихода над расходима, без обрачунатих курсних разлика и без амортизације, износи 8,331,419.65 динара.

Значајно учешће у структури расхода, поред трошкова зарада, исказано је код сталних трошкова који се односе на закуп пословног простора и пратеће трошкове. Наиме, Комисија користи пословни простор по основу Уговора о закупу бр. 3/07-13/09-20 од 05.08.2009. године, закљученим са друштвом „БЕО ИНВЕСТ 2009“ д.о.о. из Београда, као закуподавцем. Из тог разлога, а у циљу налажења трајног решења питања пословног простора, Комисија се обратила надлежној дирекцији која располаже и управља пословним простором републике.

СТРУКТУРА РАСХОДА У 2010. ГОДИНИ

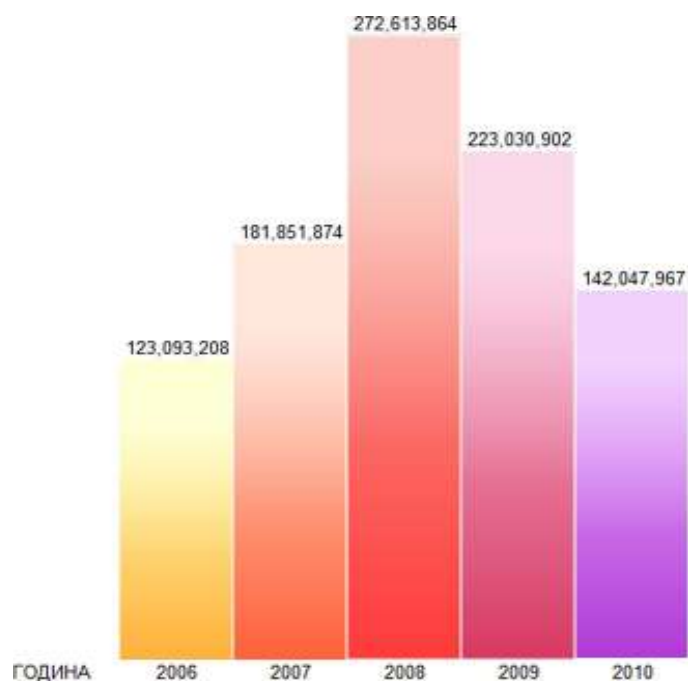
Расходи		Расходи у 2010.	Учешће у %
411	Плате и додаци запослених	61,903,174.00	50.84
412	Социјални доприноси на терет послодавца	10,669,654.00	8.76
413	Накнаде предвиђене правилником	51,912.32	0.04
415	Накнаде за запослене	710,734.00	0.58
416	Награде, бонуси и остали посебни расходи	0.00	0.00
421	Стални трошкови	24,538,070.83	20.15
422	Трошкови путовања	4,114,070.82	3.38
423	Услуге по уговору	6,547,445.59	5.38
423591	Накнаде члановима Савета	7,110,561.00	5.84
425	Инвестиционо одржавање	115,611,80	0.09
426	Материјал	1,700,217.74	1.40
431	Употреба основних средстава	3,675,400.00	3.02
482	Порези, обавезне таксе и казне	122,449.00	0.10
512	Машине и опрема	495,028,77	0.41
	УКУПНИ РАСХОДИ	121,754,329.87	100

У структури расхода највеће учешће имају зараде 50.84%, стални трошкови 20,15%, услуге по уговору 5,38% и накнаде члановима Савета Комисије чине 5,84% расхода пословања. Расходи за услуге по уговору, односно стручне услуге нису трошкови пословања, већ су трошкови поступака које Комисија води, а за које је неопходно ангажовање и експертиза научних и других стручних институција.

Вишак прихода над расходом Комисије, у складу са Законом о заштити конкуренције, уплаћује се у буџет Републике Србије.

Реално смањење висине накнада које Комисија наплаћује значи истовремено и смањење остварених прихода, што је последица непромењене висине накнада од 2006. године. Посматрано у односу на раст цена на мало, реално обезвређење накнада које Комисија наплаћује, од 2006. године до 2010. године износи 46%.

ПРИКАЗ ОСТВАРЕНИХ ПРИХОДА ПО ГОДИНАМА

У периоду од оснивања 2006. године па до ступања на снагу новог Закона, вишак прихода над расходима, по издвајању средстава резерви, преносио се у буџет Републике Србије. Ступањем на снагу новог Закона, Комисија нема право на издвајање средстава резерви, за разлику од свих других облика организовања обухваћених чланом 12. Закона о буџету Републике Србије за 2011. годину, те се вишак прихода над расходима у целости преноси у буџет, одмах након усвајања годишњег финансијског извештаја.

3. ПОВРЕДЕ КОНКУРЕНЦИЈЕ

ПРЕГЛЕД ПОСТУПАКА ЗА УТВРЂИВАЊЕ ПОВРЕДА КОНКУРЕНЦИЈЕ

Врста поступка	Број поступака вођених у 2010. години	Поступци покренути у 2009. години	Поступци покренути у 2010. години	Поступци из ранијег периода / поновљени у 2010. години	Поступци окончани у управном поступку у 2010. години	Поступци у току
Рестриктивни споразуми	9	6	2	1	4	5
Изузеће споразума од забране	5	1	4	-	5	-
Злоупотреба доминантног положаја	6	1	3	2	3	3
Одређивање мере заштите конкуренције	2	-	2	-	-	2
УКУПНО	22	8	11	3	12	10

ПРЕГЛЕД ПОСТУПАКА ПРЕМА ПРИМЕЊЕНОМ ПРОПИСУ

Врста поступка	Закон из 2005. године		Закон из 2009. године	
	Окончано у управном поступку	Поступак у току	Окончано у управном поступку	Поступак у току
Рестриктивни споразуми	4	1	-	4
Изузеће споразума од забране	-	-	5	-
Злоупотреба доминантног положаја	3	-	-	3
Одређивање мере заштите конкуренције	-	-	-	2
УКУПНО	7	1	5	9

У току 2010. године правоснажно је окончано укупно 7 поступака од којих 6 у управном спору и 1 у управном поступку (у законском року није уложена тужба на решење Комисије).

Од 6 правоснажно окончаних поступака у управном спору, 3 тужбе против решења Комисије су одбијене, 2 тужбе су одбачене, а у 1 предмету поступак је обустављен.

Са стањем на дан 31.12.2010. године, према сазнању Комисије, у току је 12 управних спорова у којима су благовремено дати одговори на тужбе против решења, која су донета претходних година.

3.1. Рестриктивни споразуми

Закон о заштити конкуренције („Службени гласник РС“, бр. 51/2009)

Појам и забрана рестриктивног споразума

Члан 10.

Рестриктивни споразуми су споразуми између учесника на тржишту који имају за циљ или последицу значајно ограничавање, нарушавање или спречавање, конкуренције на територији Републике Србије.

Рестриктивни споразуми могу бити уговори, поједине одредбе уговора, изричитих или прећутних договори, усаглашене праксе, као и одлуке облика удруживања учесника на тржишту, а којима се нарочито:

- 1) непосредно или посредно утврђују куповне или продајне цене или други услови трговине;*
- 2) ограничава и контролише производња, тржиште, технички развој или инвестиције;*
- 3) примењују неједнаки услови пословања на исте послове у односу на различите учеснике на тржишту, чиме се учесници на тржишту доводе у неповољнији положај у односу на конкуренте;*
- 4) условљава закључивање уговора или споразума прихватањем додатних обавеза које с обзиром на своју природу и трговачке обичаје и праксу нису у вези са предметом споразума;*
- 5) деле тржишта или извори набавки.*

Рестриктивни споразуми забрањени су и ништави, осим у случајевима изузећа од забране у складу са овим законом.

3.1.1. Управни поступци у току

Такси асоцијације из Београда

Као поновни поступак води се поступак против тринаест такси асоцијација и друштава за ауто такси превоз због доношења Одлуке о укидању попушта на телефонски позив такси возила и примене јединствене цене такси услуге, с обзиром да је пресудом Управног суда поништено решење Комисије од 07.12.2007. године, којим је утврђено да је Одлука о примени јединствене цене такси услуга од 28. новембра 2006. године споразум који је забрањен према члану 7. Закона о заштити конкуренције („Службени гласник РС“, број 79/05) и наложен поновни поступак.

IDEA d.o.o. Београд и SWISSLION GROUP d.o.o. Нови Сад

У току је поступак против IDEA д.о.о., Београд, и SWISSLION GROUP д.о.о. Нови Сад, ради испитивања постојања повреде конкуренције, коју може да представља уговорна одредба којом се обавезао продавац/добављач да на тржишту Србије обезбеди примену уговорене политике формирања малопродајних цена на основу утврђене формуле израчунавања малопродајних цена за различите „формате“ купаца, у смислу одредби члана 10. Закона о заштити конкуренције („Службени гласник РС“, бр. 51/2009).

IDEA d.o.o. Београд и GRAND PROM a.d. Нови Београд

У току је поступак против IDEA д.о.о., Београд, и GRAND PROM а.д. Нови Београд, ради испитивања постојања повреде конкуренције, коју може да представља одредба којом је уговорено да продавац одобри купцу 2% рабата у оквиру основног рабата на фактури, за производе из производног програма добављача, у смислу одредби члана 10. Закона о заштити конкуренције („Службени гласник РС“, бр. 51/2009).

Пријава рестриктивног споразума и захтева за ослобађање од плаћања мере заштите конкуренције

Комисији за заштиту конкуренције поднеском од 06.08.2010. године пријављен је рестриктивни споразум из члана 10. Закона о заштити конкуренције („Службени гласник РС“, број 51/2009) и постављен је захтев за ослобађање од плаћања мере заштите конкуренције по основу члана 69. Закона (имена странака поверљиво у складу са Законом).

Ветеринарска комора Србије

Пресудом Управног суда од 18.11.2010. године одбијена је тужба Ветеринарске коморе Србије и потврђено решење Комисије од 13.08.2008. године. Тим решењем утврђено је да је одлука Управног одбора Ветеринарске коморе Србије од 21. марта 2008. године под називом Ценовник минималних цена ветеринарских услуга са важношћу од 01. маја 2008. године, акт који за циљ и последицу има битно спречавање, ограничавање или нарушавање конкуренције, односно забрањени споразум, који је ништав по самом закону. Из тог разлога, против Ветеринарске коморе Србије покренут је поступак за одређивање мере заштите конкуренције.

СП „Ласта“ а.д. Београд, огранак ПО „Ласта“ Ваљево и „Еуропа-bus“ д.о.о. Ваљево

У току је поступак испитивања повреде конкуренције против превозника СП „Ласта“ а.д. Београд, чији је огранак ПО „Ласта“ Ваљево и превозника „Еуропа-bus“ д.о.о. Ваљево, ради испитивања да ли Уговор закључен 27.07.2010. године о заједничком обављању превоза путника у линијском превозу између наведених превозника, и то одредба којом се уговара јединствена цена на седам релација, представља рестриктивни споразум у смислу одредби члана 10. Закона.

3.1.2. Предмети окончани у управном поступку

Рестриktivни споразум Удружења осигуравача Србије и друштава за осигурање о усклађивању трошкова прибаве и укупних трошкова спровођења осигурања од аутоодговорности

Решењем Комисије утврђено је да су: Одлука Управног одбора Удружења осигуравача Србије донета на седници Управног одбора дана 15.06.2009. године под тачком 7. „Разматрање и усвајање текста обавештења о обавезном усклађивању трошкова прибаве и укупних трошкова спровођења осигурања од аутоодговорности са прописима“, као и Обавештење о обавезном усклађивању трошкова прибаве и укупних трошкова спровођења осигурања од аутоодговорности са прописима бр. 09/03-4/7 од 15.06.2009. године, акти – споразуми, који за циљ или последицу имају или могу имати битно спречавање, ограничавање или нарушавање конкуренције на релевантном тржишту пружања услуге осигурања власника, односно корисника моторних или прикључних возила од одговорности за штету причињену трећим лицима (осигурање од аутоодговорности) на територији Републике Србије, у смислу члана 7. Закона о заштити конкуренције („Службени гласник РС”, број 79/05).

Предметно Обавештење о обавезном усклађивању трошкова прибаве и укупних трошкова спровођења осигурања од аутоодговорности са прописима бр. 09/03-4/7 од 15.06.2009. године, потписала су друштва за осигурање: Дунав осигурање“ а.д.о. Београд, „ДДОР Нови Сад“ из Новог Сада, „АМС осигурање“, из Београда, „Delta Generali Osiguranje“ Београд, из Београда, „Триглав Копаоник“, из Београда, „Миленијум осигурање“, из Београда, „Сава Осигурање“, из Београда, „АС осигурање“ а.д.о., из Београда, „Таково“, из Крагујевца, и „UNIQA“ а.д.о., из Београда.

У току је управни спор по тужби Удружења осигуравача Србије и по тужби друштва Дунав осигурање а.д.о. Београд, ради поништаја решења.

Образложење

На основу информација прибављених од друштава за осигурање, утврђено је да су након доношења поменуте одлуке Управног одбора и дистрибуције Обавештења, друштва за осигурање – потписници предметног обавештења, закључивали анексе постојећих уговора са заступницима, посредницима и екстерним продајним местима, тако што је утврђена провизија и сва друга давања у висини од 11,45% од бруто наплаћене премије (без пореза) код свих друштава за осигурање. Такође, према Обавештењу, договорено је да осигуравачи, почев од 01.07.2009. године, престају са другим давањима крајњим корисницима (осигураницима) у виду поклона и одложеног плаћања на терет осигуравача.

На тај начин, један од елемената премије коју плаћају осигураници, договорно је утврђен код свих осигуравајућих друштава у највишем допуштеном износу, чиме је посредно договорен и укупан износ премије, те је тако искључена могућност за било какву ценовну конкуренцију. Поред тога, посредством Удружења, осигуравајућа друштва су се договорили и о условима пословања на тржишту на тај начин што су, у складу са договором, у одређеном периоду, суспендовале примену уговора о пословној сарадњи са пословном банком, са циљем да уједначе услове плаћања како би елиминисале међусобну конкуренцију на тржишту и у том погледу.

Чланице Удружења су самостални правни субјекти који одлуке о својој пословној политици треба да доносе и спроводе самостално, у складу са позитивним прописима. Из тог разлога,

Комисија није прихватила понуђено образложење друштва да су на заједничком састанку морали да расправе допис Народне банке Србије, како би своје пословање ускладили са прописима. Обавеза поштовања позитивних прописа јесте индивидуална обавеза сваког појединачног друштва, која није условљена било каквим договорима са другим конкурентским друштвима.

Рестриктивни споразуми – одредбе уговора и анекса уговора закључених између Дијаманта а.д. Зрењанин са својим купцима

Решењем Комисије је утврђено да су одредбе из уговора или анекса уговора Дијаманта а.д са купцима: MERCATOR-S д.о.о. Нови Сад, CDE S д.о.о. Нови Београд, VEROPOULOS д.о.о. Нови Београд, СВА Трговина д.о.о Београд, TUŠ TRADE д.о.о. Нови Београд, КТС д.о.о. Суботица, METRO CASH & CARRY д.о.о. Београд, PEVEC д.о.о. Београд, ТП ЈАБУКА АД Београд, РНІWA д.о.о. Суботица, VALDI д.о.о. Суботица, TS STORK GROUP д.о.о. Кула, АНГРОПРОМЕТ д.о.о. Кикинда, ДИС д.о.о. Крњево, АМАН д.о.о. Београд, ТРЛЕ-НБ д.о.о. Ђурђево, Пекарско предузеће СРЕТЕН ГУДУРИЋ АД Ужице, РЕАЛ-МАРКЕТ д.о.о. Београд, ПЕРУТНИНА ПТУЈ д.о.о. Београд, DELTA MAXI д.о.о. Београд и UNIVEREXPORT д.о.о. Нови Сад, о одобравању додатног рабата купцима за поштовање минималне препоручене цене у даљој продаји јестивог сунцокретовог уља акти којима се битно ограничава конкуренција на тржишту продаје јестивог сунцокретовог уља у неспецијализованим продавницама претежно прехрамбене робе и друге робе широке потрошње на територији Републике Србије у смислу члана 7. Закона о заштити конкуренције („Службени гласник РС”, број 79/05).

Образложење

Разматрањем уговорних одредби, утврђено је да је Дијамант појединачно са сваким од Купаца закључио уговор, који у основном тексту уговора или анекса садржи одредбу о одобравању додатног рабата Купцима од 0.5% за поштовање минималне препоручене цене у даљој продаји јестивог сунцокретовог уља Дијамант крајњим купцима.

Обавештење о измени минималне цене у даљој продаји произвођач је достављао својим купцима у писменој форми, и то неколико дана пре дана почетка примене нове цене у малопродајним објектима Купаца. Истовремено је утврђено да је обавештење Дијаманта о датуму ступања на снагу нове минималне цене у малопродајним објектима Купаца и примењивано од стране Купаца у захтеваном периоду, односно да су Купци утврђивали и примењивали нову цену јестивог сунцокретовог уља Дијамант према крајњем потрошачу искључиво у номиналном износу који је био виши од минималне цене утврђене обавештењем Дијаманта.

Дијамант је уговарањем најниже малопродајне цене и обавештавањем Купаца о промени као и роковима ступања на снагу, обезбедио контролу цена својих производа у даљој продаји према крајњем потрошачу. Као *награду* за поштовање уговореног Купцима је одобран додатни рабат од 0.5%. Применом овакве пословне политике Дијамант је битно ограничио конкуренцију међу купцима Дијаманта на тржишту малопродаје јестивог сунцокретовог уља Дијамант крајњем потрошачу.

Мера за отклањање повреде

Привредном друштву ДИЈАМАНТ а.д. наложено је да не уговара одредбе које садрже обавезу купца на примену минималне, фиксне и/или препоручене цене, нити да на други начин подстиче

купце на примену препоручене цене, обећањем награда, додатних рабата или других давања. Наложено је, такође, да обавести све своје купце у писаној форми да су слободни да самостално утврђују цену за производе ДИЈАМАНТ у даљој продаји.

Рестриктивни споразум закључен између Metro Cash & Carry d.o.o. Београд и INVEJ d.o.o. Београд

У поступку покренутом по службеној дужности против привредних друштава Metro Cash & Carry d.o.o. Београд и INVEJ d.o.o. Београд, утврђено је да су Предузеће за трговину Metro Cash & Carry d.o.o. Београд, у својству купца и Предузеће за производњу, спољну и унутрашњу трговину, туризам и услуге INVEJ d.o.o. Београд, у својству произвођача-добављача, закључили уговоре о купопродаји за 2008. и 2009. годину, чије поједине одредбе представљају акте којима се битно спречава и ограничава конкуренција, односно акте који су, у смислу члана 7. Закона о заштити конкуренције („Службени гласник РС”, број 79/05), забрањени и ништави.

Анексима уговора, под тачком II – Рабат на фактури, уговорено је право накнаде, које продавац одобрава купцу у одговарајућем износу од укупног рабата на фактури за дефинисање цена купца у даљој продаји, у односу на следеће производе: уље, маргарин, мајонез, кечап и сенф.

У току је управни спор по тужби ради поништаја решења.

Образложење

Забрана из члана 7. Закона обезбеђује да сваки учесник на тржишту самостално спроводи своју пословну политику. То такође значи да је забрањено ограничавати купца да купљени производ даље прода по цени коју самостално утврди у складу са својом пословном политиком. Уговарањем одредаба којима се утврђују цене по којима ће се производ даље продавати, директно се утиче на сужавање понуде производа по различитим ценама, чиме се битно ограничава конкуренција између продаваца производа исте робне марке.

Обустава поступка покренутог против METRO Cash & Carry d.o.o. Београд и Делта ДМД д.о.о. Београд

Закључком Председнице Комисије обустављен је поступак покренут по службеној дужности против Предузећа за трговину METRO Cash & Carry d.o.o. Београд, и Делта ДМД д.о.о. Београд, јер је утврђено да уговорна клаузула о размени пословних информација није произвела ефекте значајног ограничавања конкуренције на тржишту Републике Србије у смислу члана 10. Закона о заштити конкуренције („Службени гласник РС”, број 51/09).

3.1.3. Правоснажно окончани поступци

Ветеринарска комора Србије, Београд

Пресудом Управног суда од 18.11.2010. године одбијена је тужба Ветеринарске коморе Србије и потврђено је решење Комисије за заштиту конкуренције број 4/0-01-293/08-11 од 21.11.2008. године којим је утврђено да је Ценовник минималних цена ветеринарских услуга године, акт који за циљ и последицу има битно спречавање, ограничавање или нарушавање конкуренције на релевантном тржишту.

Ja Company d.o.o. Београд

Пресудом Управног суда од 01.12.2010. године одбијена је тужба на решење Комисије за заштиту конкуренције од 28.02.2007. године којим је одбачена као неблаговремена жалба Ја Company д.о.о. играчница Casino Fair Play против закључка председника Савета Комисије о одбацивању захтева за покретање поступка.

METRO Cash & Carry d.o.o. Београд

Решењем Управног суда од 22.12.2010. године обустављен је поступак по тужби Предузећа за трговину METRO Cash & Carry д.о.о. Београд на закључак Комисије од 27.11.2009. године, јер се тужилац у остављеном року није изјаснио да ли је задовољан новодонетим закључком од 11.10.2010. године о обустави поступка покренутог против Предузећа за трговину METRO Cash & Carry д.о.о. Београд, Делта ДМД д.о.о. Београд.

Дијамант а.д. Зрењанин

Решење Комисије којим је утврђено да су одредбе из уговора или анекса уговора Дијаманта а.д са његовим купцима о одобравању додатног рабата купцима за поштовање минималне препоручене цене у даљој продаји јестивог сунцокретовог уља акти којима се битно ограничава конкуренција, је правоснажно.

3.2. Изузеће рестриктивних споразума од забране

Закон о заштити конкуренције („Службени гласник РС“, бр. 51/2009)

Услови за изузимање од забране

Члан 11.

Рестриктивни споразуми могу бити изузети од забране уколико доприносе унапређењу производње и промета, односно подстицању техничког или економског напретка, а потрошачима обезбеђују правичан део користи под условом да не намећу учесницима на тржишту ограничења која нису неопходна за постизање циља споразума, односно да не искључују конкуренцију на релевантном тржишту или његовом битном делу.

Појединачно изузеће од забране

Члан 12.

На захтев учесника у рестриктивном споразуму, Комисија може изузети поједини рестриктивни споразум од забране (у даљем тексту: појединачно изузеће).

Подносилац захтева за појединачно изузеће сноси терет доказивања испуњености услова из члана 11. овог закона.

Период на који се односи појединачно изузеће из става 1. овог члана не може бити дужи од осам година.

Влада ближе прописује садржину захтева из става 1. овог члана.

Изузеће од забране по категоријама споразума

Члан 13.

Изузеће од забране рестриктивног споразума може да се односи на одређене категорије споразума, уколико су испуњени услови из члана 11. овог закона, као и други посебни услови који се односе на врсту и садржину споразума, односно дужину његовог трајања.

Рестриктивни споразуми који испуњавају услове из става 1. овог члана не подnose се Комисији ради изузећа.

Влада одређује категорије споразума и ближе прописује посебне услове из става 1. овог члана.

3.2.1. Предмети окончани у управном поступку

Уговор о дистрибуцији цигарета закључен између друштава British American Tobacco South East Europe d.o.o. из Београда, Дуванске Индустије Врање а.д. из Врања, Директне трговине д.о.о. из Београда и Direct Group d.o.o. из Београда

Поступајући по поднетом захтеву за појединачно изузеће од забране, Комисија је донела решење којим је изузет од забране Уговор о дистрибуцији цигарета закључен дана 22.12.2009. године у Београду, између друштава British American Tobacco South East Europe d.o.o., Београд, и Дуванске Индустије Врање а.д., у својству продавца, односно добављача, с једне стране, и Директне трговине д.о.о., Београд и Direct Group d.o.o., Београд у својству купца, односно дистрибутера, с друге стране. Период изузећа је четири (4) године и четири (4) месеца, почев од дана почетка важења Уговора 01.01.2010. године до 01.05.2014. године.

Образложење

У току поступка за оцену усклађености Уговора са прописима о заштити конкуренције, уговорне стране су поступиле према сугестијама Комисије и измениле апсолутно забрањене одредбе према Уредби о споразумима између учесника на тржишту који послују на различитим нивоима производње или дистрибуције („Службени гласник РС”, број 11/2010). Полазећи од те чињенице а имајући у виду да је испуњен и услов који Уредба прописује у погледу тржишног удела сваког од учесника у споразуму на релевантном тржишту, предметни споразум је изузет од забране.

Уговор о уступању уговора и пословној сарадњи закључен између предузећа АТАКО д.о.о. Београд, НИС Београд и АУТО МОТО САВЕЗА СРБИЈЕ Београд

Решењем Комисије одобрено је појединачно изузеће од забране нацрта Уговора о уступању уговора и пословној сарадњи закљученог између трговачког предузећа АТАКО д.о.о. Београд; НИС; АУТО МОТО САВЕЗА СРБИЈЕ, и АМСС д.о.о. Београд, на период од три (3) године од дана закључења уговора.

Образложење

Трговачко предузеће АТАКО је 2003. године закључило Уговор о дугорочној пословној сарадњи са АМСС, којим је уговорен њихов заједнички пословни подухват у изградњи објеката и обезбеђења финансијских и техничких услова за отварање пумпних станица за пропан бутан гас на грађевинским парцелама на којима право располагања и коришћења има АМСС или неки од ауто мото клубова и друштава, у саставу АМСС. АТАКО се у пословној 2009. години суочио са неликвидношћу и озбиљним проблемима у пословању тако да је, у циљу омогућавања даљег наставка пословања на тржишту велепродаје течног нафтног гаса (ТНГ) и сервисирања постојећих дугова, био принуђен на уступање права из Уговора највећем повериоцу, тј. НИС-у. Одлучујући о захтеву, предметно уступање права и обавеза из Уговора оцењено је као нужна мера којој је учесник на тржишту АТАКО прибегао. Стога је неликвидност и потенцијални стечај над овим привредним друштвом оцењиван као битан елемент одобрења изузећа споразума од забране. Такође, у обзир су узети и услови конкуренције на тржишту велепродаје ТНГ на територији Републике Србије и малопродаје ТНГ на локалним тржиштима – општина, на којима се станице које су предмет уступања налазе.

Уговор о оснивању привредног друштва за поступање са амбалажним отпадом "СЕКОПАК" д.о.о. Београд

Решењем је изузет од забране Уговор о оснивању привредног друштва за поступање са амбалажним отпадом "СЕКОПАК" д.о.о. Београд од 09. новембра 2006. године и Измене и допуне предметног Уговора од 04. априла и 01. октобра 2007. године закљученог између друштава "Ball pakovanja Evgora Beograd" д.о.о. Београд, "Књаз Милош" а.д. Аранђеловац, "Carlsberg Srbija" д.о.о. Челарево, "A&P" д.о.о. Земун, "Coca-Cola Hellenic Bottling Company" а.д. Београд – Земун, "Fresh & Co" д.о.о. Суботица, "Tetra Pak Production" д.о.о. Београд – Нови Београд, "Апатинска пивара" д.о.о. Апатин и "Бамби Банат" а.д. Београд – Нови Београд, на период од три године почев од 02.06.2010. године.

Образложење

При оцени Уговора, у обзир је узета чињеница да је област услуга које се односе на организацију активности везаних за сакупљање, разврставање, транспорт и третман амбалажног отпада, детаљно регулисана Законом о амбалажи и амбалажном отпаду („Службени гласник РС“, број 36/09 од 15.05.2009. године), као и Законом о заштити животне средине („Службени гласник РС“, број 135/04 од 21.12.2004. године). У захтеву је као разлог за закључење Уговора изнета чињеница да ниједан од учесника у споразуму није био у могућности да сам створи организациону и кадровску структуру која би се проактивно бавила проблемом амбалаже и амбалажног отпада. Такође, наведено је да је нужно повезивање учесника на тржишту ради успостављања оваквих система који подразумевају минимум трошкова, како извршавање законске обавезе не би довело до повећања цена производа и услуга.

Узимајући у обзир наводе подносиоца захтева, те све остале чињенице до којих се дошло у поступању по захтеву, закључено је да ће се Уговором постићи позитивни ефекти на тржишту услуга који се односе на организацију активности везаних за сакупљање, разврставање, транспорт и третман амбалажног отпада. Позитивни ефекти би се пре свега огледали у потпунијој примени прописа о заштити животне средине и смањењу трошкова пословања.

Уговор о пословној сарадњи између Mercator-S д.о.о. Нови Сад и друштва Младост д.о.о. Опаца

Закључком Комисије одбачен је захтев друштва Меркатор за појединачно изузеће од забране усаглашених одредби Уговора о пословној сарадњи између друштва Меркатор и друштва Младост, с обзиром на то да уговор, којим се једна уговорна страна обавезује да ће омогућити другој страни да чини понуду и испоруку амбалаже добављачима друге уговорне стране по тржишним условима, не представља рестриктивни споразум који за последицу може имати значајно ограничење конкуренције.

Општи услови пословања аутобуских станица

Удружење за саобраћај и телекомуникације Привредне коморе Србије поднело је 13.10.2010. године захтев за продужење периода трајања појединачног изузећа од забране Општих услова пословања аутобуских станица, одобреног решењем Комисије за заштиту конкуренције бр. 1/0-06-76/08-2 од 05.02.2008. године на период од три године, односно изузеће је важило до 21. децембра 2010. године.

Комисија је одобрила продужење периода трајања појединачног изузећа од забране Општих услова пословања аутобуских станица за наредне три (3) године, односно до 21. децембра 2013. године.

3.3. Злоупотреба доминантног положаја

Закон о заштити конкуренције („Службени гласник РС“, бр. 51/2009)

Доминантан положај на тржишту

Члан 15.

Доминантан положај на релевантном тржишту има учесник на тржишту који нема конкуренцију или је конкуренција безначајна, односно који има значајно бољи положај у односу на конкуренте узимајући у обзир величину тржишног удела, економску и финансијску снагу, приступ тржиштима снабдевања и дистрибуције, као и правне или чињеничне препреке за приступ других учесника тржишту.

Претпоставка је да учесник на тржишту има доминантан положај, ако је његов тржишни удео на релевантном тржишту 40% или више.

Претпоставка је да су два или више учесника на тржишту у доминантном положају ако између њих не постоји значајна конкуренција и ако је њихов укупан тржишни удео 50% или више (колективна доминација).

Ако учесник, односно учесници на тржишту немају тржишни удео из ст. 2. и 3. овог члана, терет доказивања постојања доминантног положаја сноси Комисија.

Злоупотреба доминантног положаја

Члан 16.

Злоупотреба доминантног положаја на тржишту забрањена је.

Злоупотребом доминантног положаја, нарочито се сматра:

- 1) непосредно или посредно наметање неправичне куповне или продајне цене или других неправичних услова пословања;*
- 2) ограничавање производње, тржишта или техничког развоја;*
- 3) примењивање неједнаких услова пословања на исте послове са различитим учесницима на тржишту, чиме се поједини учесници на тржишту доводе у неповољнији положај у односу на конкуренте;*
- 4) условљавање закључења уговора тиме да друга страна прихвати додатне обавезе које по својој природи или према трговачким обичајима нису у вези са предметом уговора.*

3.3.1. Управни поступци у току

ЈКП "Градска гробља" Крагујевац

Комисија је на основу достављених информација и других расположивих података дошла до сазнања да Јавно комунално предузеће „Градска гробља“ из Крагујевца условљава издавање гробних места на издвојеним парцелама, односно деловима парцела, обавезом закупаца да израду и постављање надгробних обележја (споменика) повере искључиво ЈКП „Градска гробља“, као и да комерцијалну делатност израде и облагање опсега гробног места, врши као поверену делатност. На основу наведеног, Комисија је основано претпоставила постојање повреде конкуренције у смислу члана 9. Закона о заштити конкуренције, која за циљ или последицу има или може имати значајно ограничавање, нарушавање или спречавање конкуренције, с обзиром на то да радња ЈКП „Градска гробља“ може да представља радњу злоупотребе доминантног положаја из члана 16. Закона.²

СОСА-COLA HELLENIC BOTTLING COMPANY-SRBIЈА А.Д. Београд-Земун

На основу информација и других расположивих података које је Комисија прикупила од појединих учесника активних на тржишту дистрибуције алкохолних и безалкохолних пића, дошла је до сазнања која основано упућују да је Coca Cola Hellenic Bottling Company – Srbija Industriја bezalkoholnih pića А.Д, Београд - Земун, у пословном односу са својим купцима/“партнерима“ предузимала акте и радње који би могли бити противни одредбама члана 16. Закона о заштити конкуренције. Наведено се односи нарочито, али не и искључиво, на уговорне одредбе којима се утврђују врсте рабата, поступак, начин и услови за остваривање права на њихову исплату, тако да је Комисија основано претпоставила могућност повреде конкуренције у смислу члана 9. Закона.

„ФРИКОМ“ АД Београд

На основу информација и других расположивих података прикупљених од појединих учесника активних на тржишту производње и продаје сладоледа и на тржишту производње и продаје смрзнуте хране, Комисија је дошла до сазнања која основано упућују да је привредно друштво Индустија смрзнуте хране ФРИКОМ АД, Београд, у пословним односима са купцима предузимало акте и радње који би могли бити противни одредбама члана 16. Закона о заштити конкуренције. Наведено се односи нарочито, али не и искључиво, на уговорне одредбе којима се утврђују врсте рабата, поступак, начин и услови за остваривање права на њихову исплату, тако да је Комисија основано претпоставила могућност повреде конкуренције у смислу члана 9. Закона.

АД ИМЛЕК Београд и АД Млекара Суботица Суботица

Правоснажним решењем Комисије утврђена је злоупотреба доминантног положаја на релевантном тржишту откупа сировог млека од стране АД ИМЛЕК и АД Млекара Суботица на територији Републике Србије наметањем неправедних услова пословања и применом неједнаких услова пословања на исте послове са различитим учесницима на тржишту.

Комисија је по службеној дужности покренула управни поступак ради санкционисања утврђене злоупотребе. Како је оцењено да је нови Закон повољнији за учиниоца у односу на стари, исти је

² Поступак пред Комисијом окончан је у 2011. години доношењем решења

примењен, имајући при томе у виду и околност да је радња злоупотребе на исти начин дефинисана и старим и новим законом. Странкама у поступку упућено је Обавештење са налогом за изјашњење, које садржи битне околности које ће Комисија имати у виду при одлучивању.³

3.3.2. Предмети окончани у управном поступку

Злоупотреба доминантног положаја од стране заступника Western Union Network (Ireland) Limited, Eki Transfers d.o.o. Београд и Tenfore d.o.o. Београд

Поступак вођен по службеној дужности окончан је решењем, којим је утврђено да су Eki Transfers д.о.о. Београд и Tenfore д.о.о. Београд, као заступници Western Union Network (Ireland) Limited за Србију, злоупотребили доминантан положај на релевантном тржишту прекограничног брзог трансфера новца између физичких лица без отварања рачуна на територији Републике Србије, уговарањем ограничења у мрежи уговора о сарадњи/подзаступству закљученим са 24 од укупно 32 банке на територији Републике Србије пословне банке, са могућношћу аутоматског продужења, чиме су спречили и ограничили конкуренцију, односно ограничили тржиште и технички развој на штету потрошача.

У току је управни спор по тужби ради поништаја решења.

Образложење

Радњу злоупотребе не представља само закључивање поменутих уговора, већ уговарање рестриктивних одредаба као што су одредбе под називом „обавезе у погледу лојалности“/„ексклузивност“ које се односе на период важења уговора, као и на одређени период након истека/раскида уговора (у трајању од 3 до 18 месеци, у зависности од банке). Поменуте одредбе дефинишу обавезу банака да у току трајања уговора, као и у одређеном периоду након истека/раскида уговора, неће пружати услуге брзог трансфера новца конкурената Western Union, с тим да је у већини уговора које је закључио Eki Transfers, предвидео и додатну обавезу банке да у случају непоштовања ове уговорне одредбе плати одређен новчани износ на име казних пенала.

Оваквим понашањем Eki Transfers и Tenfore су конкурентима Western Union онемогућили приступ једином могућем „каналу“ за пружање ових услуга, односно банкама, чиме се корисницима ускраћује могућност избора између различитих понуђача исте или сличних услуга, по нижој цени и под повољнијим условима, а изостаје и ценовна конкуренција између различитих понуђача истих или сличних услуга у односу на провизије банака као подзаступника.

Одбијање као неоснованог захтева Предузећа за производњу, унутрашњу и спољну трговину, туризам и услуге „Primex“ д.о.о. Београд, за утврђивање злоупотребе доминантног положаја од стране Јавног предузећа „Војводинашуме“ Петроварадин, Шумско газдинство „Банат“, Панчево

Поступајући по пресуди Управног суда од 01.07.2010. године којом је уважена тужба поднета против решења Комисије бр. 5/0-03-199/08-3 од 15.07.2008. године којим је одбијен као неоснован захтев Предузећа за производњу, унутрашњу и спољну трговину, туризам и услуге

³ Поступак пред Комисијом окончан је у 2011. години доношењем решења

„Primex“ д.о.о. из Београда, за утврђивање злоупотребе доминантног положаја од стране Јавног предузећа „Војводинашуме“ из Петроварадина, Шумско газдинство „Банат“, Панчево, Комисија је у поновном поступку решењем одбила захтев као неоснован.

Злоупотреба доминантног положаја од стране Serbia Broadband – Srpske Kablovske mreže d.o.o. Београд

Поступајући по пресуди Управног суда од 21.06.2010. године којом је уважена тужба поднета против решења Комисије број 5/0-03-0003/07-13 од 22.03.2007. године, којим је утврђена злоупотреба доминантног положаја од стране SBB-а на тржишту пружања услуге дистрибуције радио и телевизијских програма преко кабловске дистрибутивне мреже на територији града Београда вођењем промотивне акције на територијама општина Палилула и Стари град током марта месеца 2006. године, што је за последицу имало спречавање, ограничавање и нарушавање конкуренције на утврђеном релевантном тржишту, Комисија је у поновном поступку решењем утврдила да је SBB злоупотребио доминантан положај.

Образложење

Комисија је у поступку утврдила да је SBB у промотивној акцији коју је водио позвао кориснике који су имали закључене уговоре са другим операторима кабловске ТВ на поменутих територијама да се одреде за прикључење на SBB мрежу, а за узврат је понудио одређене погодности: бесплатну кабловску ТВ у периоду од 12 месеци од дана потписивања уговора о корисничком односу, 3 месеца бесплатног интернета и сл., уз закључење уговора којима је кориснике обавезао да користе његову кабловску мрежу наредне три године. Сврха промотивне акције била је намера SBB-а да утиче на слабљење тржишне утакмице и спречи конкуренте да и сами спроводе одређене активности које би биле погодне за потрошаче. Такође је утврђено да је овакво понашање SBB-а створило додатне улазне баријере на тржиште пружања услуге кабловске ТВ, које се иначе одликује значајним улазним баријерама.

3.3.3. Правоснажно окончани поступци

Primex d.o.o. Београд

Решењем Управног суда примљеног у Комисији 05.03.2010. године одбачена је као неблагоприятна тужба Предузећа за производњу, унутрашњу и спољну трговину, туризам и услуге Primex д.о.о. из Београда. Тужба је поднета против решења Комисије број 5/0-03-36/09 којим је као неоснована одбијена жалба на закључак о одбацивању захтева за покретање поступка.

Primex d.o.o. Београд

Решењем Управног суда примљеног у Комисији 10.04.2010. године одбачена је као неблагоприятна тужба Предузећа за производњу, унутрашњу и спољну трговину, туризам и услуге Primex д.о.о. из Београда. Тужба је поднета против решења Комисије број 5/0-03-289/09 којим је као неоснована одбијена жалба на закључак о одбацивању захтева за покретање поступка

АД ИМЛЕК Београд и АД Млекара Суботица Суботица

Пресудом Управног суда од 22.10.2010. године одбијена је тужба млекара у саставу Danube food Group, АД ИМЛЕК, Београд-Падинска Скела и АД Млекара Суботица поднета против решења Комисије бр. 5/0-02-135/09-18 од 22.05.2009. године којим је утврђена злоупотреба доминантног положаја поменутих млекара на тржишту откупа сировог млека.

3.4. Управни спорови у току

Осим напред наведених, пред Управним судом у току су управни спорови покренути против решења Комисије донетих пре 2010. године.

Удружење осигураваача Србије и друштва за осигурање

Против решења Комисије од 19.06.2009. године којим је утврђено да је Одлука Управног одбора Удружења осигураваача Србије, донета на 13. седници Управног одбора Удружења од 05. јуна 2008. године (којом се препоручује друштвима за осигурање да одустану од обрачуна и наплате премије каско осигурања одједном унапред за цео вишегодишњи период осигурања и врате се годишњем обрачуну премије осигурања, и којом је предложено да се препорука примењује од 16.06.2008. године а констатује се да ће се ова Одлука доставити свим друштвима за осигурање која се баве пословима каско осигурања на писмено изјашњење о прихватању и да ће Удружење обавестити сва друштва о резултатима изјашњења) акт који за циљ има битно спречавање и ограничавање конкуренције на тржишту пружања услуге каско осигурања моторних возила узетих на лизинг у смислу члана 7. Закона о заштити конкуренције. Такође, утврђено је да је споразум чланица Удружења осигураваача Србије, „Дунав осигурање”, „ДДОР Нови Сад”, „Делта Генерали осигурање”, „Сава осигурање”, „Миленијум осигурање”, „Таково”, „Триглав Копаоник”, „АМС осигурање”, „Wiener Staditsche osiguranje” и „Глобос осигурање”, закључен прихватањем Одлуке Управног одбора Удружења осигураваача Србије са 13. седнице Управног одбора Удружења од 05. јуна 2008. године, акт који за циљ има битно спречавање и ограничавање конкуренције на тржишту пружања услуге каско осигурања моторних возила узетих на лизинг у смислу члана 7. Закона о заштити конкуренције. Тужбе су поднеле све странке у поступку.

Дунав осигурање Београд, „Wiener Staditsche osiguranje” Београд и „Uniqa“ Београд

Против решења Комисије од 21.10.2009. године, којим је утврђено да је одлука Удружења осигураваача Србије и њених чланица о јединственом износу премије осигурања (најниже премије), забрањени споразум из члана 7. Закона.

Произвођачи лекова и веледрогерије

Против решења Комисије од 12.12.2008. године, којим је утврђено да су највећи произвођачи лекова (Хемофарм, Галеника, Здравље, Југоремедија) и највеће веледрогерије (Велефарм, Ветфарм, Фармалогист, Фарманова, Југохемија Фармација, Унихемком, Ветпром Хемикалије) закључиле забрањени хоризонтални и вертикални споразум о утврђивању продајне цене и услова трговине.

БМА Trading d.o.o. Београд

Против решења Комисије од 08.05.2009. године којим је утврђено да су БМА Trading д.о.о. и Карате федерација Србије уговорили обавезну примену искључиво ADIDAS опреме на одређеним такмичењима, чиме су закључили забрањени споразум.

Удружење приватних апотекара СПАС Београд

Против решења Комисије број 5/0-03-283/09-5 од 14.09.2009. године којим је одбијена жалба на закључак о одбацивању захтева за покретање поступка, Удружење приватних апотекара СПАС из Београда поднело је тужбу Управном суду. Комисија је благовремено сачинила и Управном суду доставила одговор на тужбу.

АД Паланачки кисељак Смедеревска Паланка

Против решења Комисије број 5/0-02-253/2010-59 од 28.07.2010. године којим је одбијена жалба на закључак о одбацивању захтева за заштиту извора података, АД Паланачки кисељак из Смедеревске Паланке поднело је тужбу Управном суду. Комисија је благовремено сачинила и Управном суду доставила одговор на тужбу.

Serbia Broadband – Srpske Kablovske mreže d.o.o. Београд

У току је управни спор по тужби Serbia Broadband – Srpske Kablovske mreže, д.о.о. на решење број 5/0-01-73/08 од 26.12.2008. године којим је утврђена злоупотреба доминантног положаја од стране поменутог оператера на тржишту дистрибуције ТВ програма путем ДТН технологије.

Удружења приватних издавача уџбеника Београд

У току је управни спор по тужби Удружења приватних издавача уџбеника на решење број 5/0-03-269/09-4 од 13.07.2009. године којим је одбијена жалба изјављена на закључак о одбацивању захтева за покретање поступка.

3.5. Иницијативе и представке по којима нису покренути поступци

Злоупотреба доминантног положаја - иницијатива физичког лица

Путем електронске поште, Комисији за заштиту конкуренције обратило се физичко лице из Лазареваца, са иницијативом за испитивање могуће злоупотребе монополистичког положаја саобраћајног предузећа „Ласта“ АД на релацији Београд – Лазаревац, са наводима да је СП „Ласта“ укинула одређени број експрес и неколико обичних полазака аутобуса након интеграције са СП „Ластром“, те повећала цену превоза.

Испитивањем испуњености услова за покретање поступка на основу члана 35. Закона о заштити конкуренције, Комисија је у току 2010. Утврдила да нема основа за покретање поступка по службеној дужности на основу ове иницијативе, с обзиром да су наведени проблеми регулисани од стране Секретаријата за саобраћај – Дирекције за јавни превоз града Београда, те представљају питања из њихове надлежности.

Злоупотреба доминантног положаја - иницијатива Френки-комерц д.о.о. Загужане

Комисија за заштиту конкуренције примила је захтев за покретање поступка ради утврђивања злоупотребе доминантног положаја од стране привредног друштва „Легас“ д.о.о. из Лесковца, које управља лесковачком градском аутобуском станицом. Захтев је поднет од стране д.о.о. „Френки-комерц“ Загужане, који је као радњу злоупотребе доминантног положаја од стране д.о.о. „Легас“ навео наплату јединичне цене пријема и отпреме аутобуса у међумесном саобраћају у износу који није у складу са максималном висином цене за пријем, односно отпрему аутобуса за међумесне линије која је препоручена од стране Групаације за превоз путника у друмском саобраћају и аутобуске станице, Удружења за саобраћај и телекомуникације ПКС за станицу њене категорије.

Комисија је обавестила подносиоца захтева да одређивање препоручених цена не претпоставља обавезу њихове примене, односно непоштовање препоручене цене није супротно одредбама Закона о заштити конкуренције, те не постоји основ за покретање поступка.

Злоупотреба доминантног положаја – иницијатива „Канал 9“ д.о.о. Нови Сад

Комисија за заштиту конкуренције примила је иницијативу за испитивање повреде конкуренције из члана 16. Закона о заштити конкуренције, коју је поднело привредно друштво „Канал 9“ д.о.о. из Новог Сада. Према наводима подносиоца иницијативе, Јавно предузеће градски информативни центар „ТВ Аполо“ из Новог Сада је злоупотребио доминантан положај на медијском тржишту у Новом Саду.

У иницијативи је наведено да информативни центар „ТВ Аполо“ ретко емитује програм на језику националних мањина, иако је основан са тим циљем, као и да је према одредбама Закона о радиодифузији и Закона о локалној самоуправи „ТВ Аполо“ требао да буде приватизован до 31.12.2007. године. Подносилац иницијативе сматра да се „ТВ Аполо“ налази у значајније бољем положају у односу на друге учеснике на тржишту, односно да се субвенцијом Града Новог Сада даје предност овој телевизији што може да доведе у питање опстанак других телевизија у Новом Саду које немају приступ градском буџету.

На основу анализе иницијативе и достављене документације утврђено је да нема основа за поступање Комисије јер је, пре свега, реч о обављању поверених послова у области која је регулисана Законом о локалној самоуправи и, делимично, Законом о радиодифузији, као и због тога што наведене примедбе на оснивање, функционисање и финансирање Јавног предузећа „ТВ Аполо“ не представљају радњу злоупотребе из члана 16. Закона

Злоупотреба доминантног положаја - иницијатива Алфа Продукција д.о.о. Ужице

Предузеће за радио, телевизију и маркетинг Алфа Продукција д.о.о. Ужице поднело је иницијативу за покретање поступка због наводне злоупотребе доминантног положаја кабловског оператера СББ на територији града Ужице.

Комисија је анализом случаја утврдила да не постоји основана претпоставка постојања повреде конкуренције. Подносилац иницијативе је о томе обавештен 30.12.2010. године и ради заштите својих права упућен Републичкој агенцији за телекомуникације, будући да је област на коју се односила његова иницијатива уређена Законом о телекомуникацијама.

Захтев Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде да се испита нарушавање конкуренције на тржишту откупа малине рода 2010. године

Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде поднело је захтев за испитивање да ли на тржишту откупа малине рода 2010. године постоји удруживање откупљивача (хладњачара), у смислу постизања договора о јединственој откупној цени малине, са циљем нарушавања конкуренције и остварења екстра профита на производу чијим се извозом остварује значајан девизни прилив.

Поводом готово идентичног дописа Министарства из јула 2009. године, Комисија је спровела испитивање тржишта производње и откупа малине, и о налазима тог испитивања обавестила министарство дописом од 03.08.2009. године.

Проблеми са којима се сучељавају произвођачи малина у Србији су бројни и системске су природе, а према схватању Комисије могли би се класификовати у следеће категорије:

- 1) Карактеристике откупа (одсуство класирања, контроле квалитета и здравствене безбедности малине, контроле процеса откупа, у погледу поседовања решења о регистрацији откупа, истицања услова откупа, рока исплате и др.).
- 2) Дугорочни (типски) уговори о пословној сарадњи у производњи и откупу, које произвођачи закључују са откупљивачима почетком године, на основу којих произвођачи од откупљивача добијају пестициде и ђубрива, које исплаћују у малини у периоду откупа. У моменту закључења уговора, произвођач није сигуран колико ће вредети његов производ у моменту откупа, односно колико ће заиста морати да „плати“ за ђубриво. И поред тога, произвођачи углавном сву своју малину у периоду откупа испоруче управо хладњачама са којима имају унапред склопљене уговоре и којима су испоручивали и претходних година, односно са којима имају већ успостављену сарадњу и добра искуства са наплатом.
- 3) Неорганизованост уситњених произвођача, који учествују у укупној производњи малине и до 90%, у смислу да немају довољно јаку преговарачку позицију у односу на откупљиваче.
- 4) Откуп по јединственој откупној цени не одражава корелацију између откупљене количине, са једне стране, и трошкова производње појединачних произвођача, који зависе од технологије узгајања и приноса, са друге стране. Због тога, понуђена аконтна цена произвођачима који имају веће приносе покрива трошкове и доноси одређену зараду, док онима са мањим приносима таква цена често не покрива ни трошкове узгоја и бербе.

Овакви системски проблеми захтевају дугорочно, системско решење од стране надлежних органа.

Не искључујући у потпуности могућност да је до одређеног договора о откупној цени заиста и дошло, Комисија је закључила да се према доступним подацима не може утврдити основана сумња, односно да је мало вероватно да би се у испитном поступку могло доћи до конкретних доказа, што је кључно за евентуално окончање поступка и доношење решења о постојању забрањеног споразума.

Представка малинара из Подгорине

Комисији су се својим поднесцима од 16.08.2010. године и 05.10.2010. године, обратили појединачни малинари, представивши се као представници удружења малинара у оснивању, са подручја Подгорине (територија општина Ваљево, Осечина, Коцељева и Крупањ), указујући на проблеме на које су наишли приликом откупа малине и купине рода 2010. године. Према наводима подносилаца пре почетка откупа дошло је до забрањеног договарања откупљивача и хладњачара што је резултирало нижим откупним ценама за ове плодове. Подносиоци представке су свесни нижег квалитета рода због лоших временских услова који су претходили берби, али су у убеђењу да је цена договорена у много нижем износу него што би то било реално чак и за овакав квалитет плодова.

Као и у случају захтева Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде који је претходно описан, Комисија је закључила да у конкретном случају не постоји основана сумња о постојању повреде конкуренције, те сагласно томе нису испуњени услови за покретање поступка по службеној дужности, о чему су подносиоци представке обавештени.

Представка предузећа „Ремонтни центар плус“ д.о.о. Ужице у вези са начином одређивања цена техничког прегледа возила

Подносилац представке, позивајући се на Одлуку о одређивању цене техничког прегледа возила („Службени гласник РС“, број 109/2009) коју је на предлог Министарства трговине и услуга донела Влада Републике Србије, а у којој је као најнижа цена редовног и ванредног техничког прегледа возила утврђен износ који је био у примени на дан ступања на снагу те одлуке у сваком правном лицу које је овлашћено за вршење техничког прегледа возила, истиче свој став да је такав начин прописивања најниже цене техничких прегледа антикомпетитиван.

Комисија је обавестила надлежног предлагача Министарство трговине и услуга, да наведене одредбе могу имати изразито анти-компетитивно дејство на тржиште услуга техничког прегледа, како са позиције пружаоца тих услуга, чија је економска слобода ограничена тако да не могу да одређују цене ових својих услуга слободно, тако и са аспекта интереса потрошача. Пружаоци услуга не могу да наступају на тржишту са нижим ценама од прописаних, што је директно на штету потрошача. С друге стране, утврђивање препоручених или максималних цена могло би имати и преовлађујућа прокомпетитивна дејства на тржишту, али под условом да се на тај начин не омогућава утврђивање фиксних или минималних цена принудом (уз претњу санкцијама), условљавањем пословања или пружањем одређених погодности оним учесницима који би примењивали те препоручене цене. Одлука Владе додатно отежава одвијање и јачање тржишног надметања на тржишту пружања услуга техничког прегледа возила. „Нови учесници на тржишту“ долазе у позицију да, не кршећи Одлуку, могу да пружају предметну услугу по ценама нижим од цена које су биле у примени на дан ступања на снагу Одлуке. На тај начин „нови учесници на тржишту“ постају конкурентнији, што ствара њихову значајну тржишну предност у односу на конкуренте који су пословали у време ступања на снагу Одлуке.

Стога је Министарству трговине и услуга предложено да у комуникацији са Министарством за инфраструктуру, као надлежним за праћење и примену законских и других прописа из предметне области, изврше анализу резултата примене како Одлуке тако и самог закона и иницирају неопходне измене прописа. Подносилац представке обавештен је о исходу.

Представка Adacco.net DOO Београд - оглашавање у стручним часописима

У представци се указује на проблематику која се огледа у немогућности подносиоца да изврши оглашавање и рекламирање својих софтверских производа у књиговодственим часописима „Привредни саветник“ и „Рачуноводствена пракса“ због њиховог одбијања да успоставе овај вид пословне сарадње.

Након провере свих навода из поднеска, и додатних провера и прикупљања јавно доступних информација, Комисија је утврдила да ни у једном од наведених часописа нема огласног простора на коме се врши оглашавање других привредних субјеката, осим оглашавања сопствених издања или евентуално обавештења о саветовањима која организују на одређене теме. Сходно утврђеном, Комисија је закључила да у конкретном случају не постоји основана претпоставка постојања повреде конкуренције те да сагласно томе нису испуњени услови, у смислу члана 35. став 1. Закона о заштити конкуренције, за покретање поступка по службеној дужности

Представка Трговинско Угоститељског предузећа DOO „Ана“ Књажевац - цене у току акцијске продаје

Комисији за заштиту конкуренције, од стране Министарства трговине и услуга – Сектора тржишне инспекције, прослеђен је на даљу надлежност поднесак којим се подносилац обратио министарству 02.10.2010. године, а у вези акцијске продаје у малопродајним објектима „Mini Maxi“ оглашене 01.10.2010. године у дневним новинама „Blic“.

Комисија је утврдила да се у предметном случају ради о викенд акцијској продаји врло кратког трајања која је спроведена у једном типу продајних објеката конкретног трговинског ланца.

Због знатно већег броја прокомпетитивних елемената које оваква врста продаје има, као и користи коју крајњи потрошачи могу остварити у току трајања акцијских продаја, а при томе нарочито имајући у виду врло кратак временски период у коме се акција спроводи, овакав начин продаје не представља опасност по конкуренцију на датом релевантном тржишту.

Представке које се нису односиле на заштиту конкуренције

У току 2010. године Комисији је упућено још неколико представки, од којих су неке биле и анонимне, а којима се указивало на понашање неких учесника на тржишту. У свим тим случајевима, утврђено је да проблематика на коју подносиоци указују није у вези са применом Закона о заштити конкуренције нити је у надлежности Комисије.

Управо на основу оваквих представки може се закључити да добар број наших грађана, па чак и привредних друштава која су учесници на тржишту, нису довољно информисани о питањима заштите конкуренције за која је надлежна Комисија. Ово и јесте разлог због кога Комисији упућују представке које се не односе на заштиту конкуренције, односно на повреду конкуренције.

4. ИСПИТИВАЊЕ КОНЦЕНТРАЦИЈА

Закон о заштити конкуренције („Службени гласник РС“, бр. 51/2009)

Појам концентрације

Члан 17.

Концентрација учесника на тржишту настаје у случају:

- 1) спајања и других статусних промена у којима долази до припајања учесника на тржишту у смислу закона којим се уређује положај привредних друштава;*
- 2) стицања од стране једног или више учесника на тржишту, непосредне или посредне контроле у смислу члана 5. став 2. овог закона над другим учесником или више учесника на тржишту;*
- 3) заједничког улагања од стране два или више учесника на тржишту у циљу стварања новог учесника на тржишту или стицања заједничке контроле у смислу члана 5. став 2. овог закона над постојећим учесником на тржишту, који послује на дугорочној основи и има све функције независног учесника на тржишту.*

Сматраће се једном концентрацијом две или више трансакција између истих учесника на тржишту, извршених у временском периоду краћем од две године, при чему се као време њеног настанка узима дан извршења последње трансакције.

Дозвољеност концентрација

Члан 19.

Концентрације учесника на тржишту су дозвољене, осим ако би значајно ограничиле, нарушиле или спречиле конкуренцију на тржишту Републике Србије или његовом делу, а нарочито ако би то ограничавање, нарушавање или спречавање било резултат стварања или јачања доминантног положаја.

Дозвољеност концентрације учесника на тржишту се утврђује у односу на:

- 1) структуру релевантног тржишта;*
- 2) стварне и потенцијалне конкуренте;*
- 3) положај на тржишту учесника у концентрацији и њихову економску и финансијску моћ;*
- 4) могућности избора добављача и корисника;*
- 5) правне и друге препреке за улазак на релевантно тржиште;*
- 6) ниво конкурентности учесника у концентрацији;*
- 7) трендове понуде и потражње релевантне робе односно услуга;*
- 8) трендове техничког и економског развоја;*
- 9) интересе потрошача.*

Обавеза пријаве концентрације

Члан 61.

Концентрација мора бити пријављена Комисији у случају да је:

1) укупан годишњи приход свих учесника у концентрацији остварен на светском тржишту у претходној обрачунској години већи од 100 милиона евра, с тим што најмање један учесник у концентрацији на тржишту Републике Србије има приход већи од десет милиона евра;

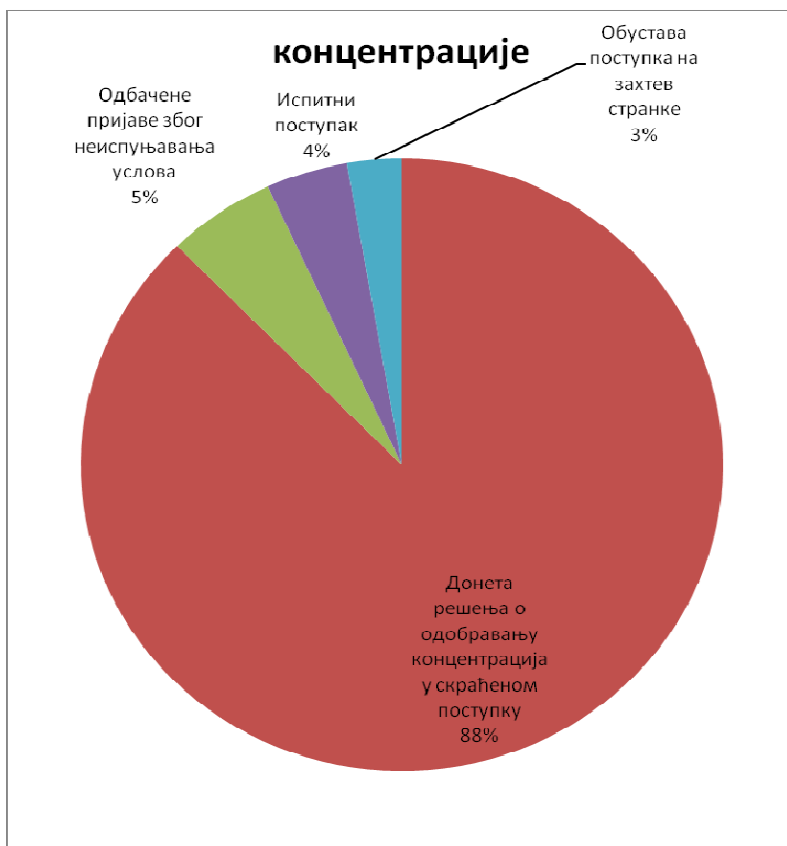
2) укупан годишњи приход најмање два учесника у концентрацији остварен на тржишту Републике Србије већи од 20 милиона евра у претходној обрачунској години, с тим што најмање два учесника у концентрацији на тржишту Републике Србије имају приход већи од по милион евра у истом периоду.

При рачунању годишњег укупног прихода из става 1. овог члана неће се рачунати приход који ти учесници на тржишту остваре у међусобној размени.

Концентрација која се спроводи путем понуде за преузимање у смислу прописа којим се уређује преузимање акционарских друштава, мора бити пријављена и кад нису испуњени услови из става 1. овог члана.

По поднетим пријавама које су током 2010. године поднете Комисији ради издавања одобрења за спровођење концентрација, 6 поступака је окончано доношењем закључка, од чега се 4 односе на одбацивање пријаве концентрације због неиспуњавања услова за подношења пријаве, а 2 донета закључка односе се на обуставу поступка по захтеву странке. Издата су 32 мишљења која се односе на обавезу подношења пријаве концентрације у конкретном појединачном случају или хипотетичком случају, као и 10 мишљења која се односе на тумачење значења и примене појединих одредби Закона о заштити конкуренције. Према одредбама Закона о стечају („Службени гласник РС“, бр. 104/09) који утврђује обавезу стечајног дужника да унапред припремљени план реорганизације поднесе Комисији за заштиту конкуренције ради прибављања њеног мишљења о таквом плану, Комисија је разматрала и издала 51 мишљење на основу достављених Плана реорганизације стечајних дужника.

Од укупног броја решења донетих у 2010. години по пријавама које су поднете Комисији ради издавања одобрења за спровођење концентрације (67), у већини поднетих пријава, подносиоци су били страна правна лица - у 42 предмета (што износи 63% од укупног броја поднетих пријава). Годишњи приходи страних друштава која су била подносиоци пријава концентрација према Комисији, најчешће су били знатно изнад прихода дефинисаних чланом 61. Закона о заштити конкуренције, а при којима постоји обавеза пријаве концентрације ради одобравања њеног спровођења.

4.1. Управни поступци у току

1. Пресудом Управног суда бр. П-2 У.5839/10 од 22. јула 2010. године поништено је решење Комисије бр. 6/0-02-362/2008 од 10. октобра 2008. године, о условном одобрењу концентрације по захтеву привредног друштва Delta Agrar d.o.o. Beograd (стицалац) за одобрење концентрације која настаје стицањем 100% удела у привредном друштву La Verdura d.o.o. Нови Београд. Поступајући по налогу суда, Комисија је покренула испитни поступак по захтеву привредног друштва Delta Agrar d.o.o. Beograd и поступак по службеној дужности у односу на друштво Hemslade Trading Ltd., Никозија, Кипар.
2. У току је поступак поводом захтева за издавање одобрења за спровођење концентрације која би настала стицањем контроле од стране друштва OST Holding Sudost Europa G.mбН. са седиштем у Бечу, Аустрија, над друштвом Компанија Новости АД, са седиштем у Београду.

4.2. Концентрације одобрене у скраћеном поступку

У односу на укупан број концентрација које су решењем Комисије одобрене у 2010. години, далеко највећи број (чак 52 односно 77% у односу на укупан број поступака који су окончани издавањем решења о одобравању концентрација), односи се на решења издата по пријавама којима се на основу уговорног – купопродајног односа заинтересованих страна, стичу удели или акције једног учесника на тржишту у другом учеснику на тржишту, у количини и на начин који значи успостављање контроле стицаоца над друштвом чији се удели или акције стичу, у смислу

члана 17. став 1. тачка 2) Закона. По овом законском основу, у скраћеном поступку, решењем су одобрене следеће концентрације.

1. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва Zekstra Grupa/Zekstra d.o.o. Beograd, са седиштем у Београду – Земуну, над друштвом „Шумадија“ а.д. Београд, са седиштем у Новом Београду, до чега долази куповином свих преосталих издатих акција „Шумадија“ а.д. Београд, које нису у власништву друштва Zekstra, путем објављивања понуде за преузимање.
2. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва Пословни Систем Меркатор д.д. са седиштем у Републици Словенији над привредним друштвом Магнорекс д.о.о. за трговину и услуге Београд, са седиштем у Београду, до чега долази куповином 100% удела у основном капиталу друштва Магнорекс д.о.о. Београд.
3. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва Пословни Систем Меркатор д.д. са седиштем у Републици Словенији над привредним друштвом Ситирекс д.о.о. Београд, са седиштем у Београду, до чега долази куповином 100% удела у основном капиталу друштва Ситирекс д.о.о. Београд.
4. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране привредног друштва Syngenta Crop Protection AG, са седиштем у Швајцарској, над привредним друштвом Marbo Seed International ApS, са седиштем у Данској, као циљним друштвом, до чега долази преузимањем (куповином) 100% удела у циљном друштву.
5. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране привредног друштва BASF Handels – und Exportgesellschaft mbH, са седиштем у Немачкој, над привредним друштвом Cognis Holding GmbH, Monheim am Rhein, Немачка, са седиштем у Немачкој, као циљним друштвом, до чега долази преузимањем 100% удела у циљном друштву.
6. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране отвореног акционарског друштва VESCO, Druzhkivka са седиштем у Украјини, над друштвом са ограниченом одговорношћу Capital Service, са седиштем у Украјини до које долази на основу стицања целокупног капитал учешћа у друштву Capital Service од стране друштва VESCO, Druzhkivka.
7. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва са ограниченом одговорношћу Stolichniy TSUM са седиштем у Украјини, над троделним циљним имовинским комплексом у Украјини, Кијев, који је предмет продаје од стране два друштва из Украјине, као досадашњих власника циљне имовине.
8. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва за трговину, спољнотрговински промет и услуге Силбо д.о.о. са седиштем у Београду – Земуну, над отвореним акционарским друштвом Млекара – Младост са седиштем у Крагујевцу, до чега долази преузимањем већинског акцијског капитала циљног друштва (98,80280%) на основу понуде за преузимање акција.
9. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране Компаније Дунав осигурање а.д.о. са седиштем у Београду, над акционарским друштвом Косовско-Метохијска банка а.д. са седиштем у Звечану, до чега долази куповином 100% емитованих акција циљног друштва на основу понуде за преузимање акција.

10. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва DTEK Dobropolyeugol са седиштем у Украјини, над државним предузећем – друштвом Dobropolyeugol са седиштем у Украјини, до које долази на основу услова закупа на период од 49 година, а којима подносилац пријаве стиче контролу над имовином и пословањем државног предузећа Dobropolyeugol, укључујући и све дозволе за ископавање угља које поседује ово друштво.
11. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва Пословни систем Меркатор д.д. са седиштем у Љубљани, Републике Словенија, над привредним друштвом Tomsales d.o.o. са седиштем у Београду, до чега долази куповином 100% удела у основном капиталу циљног друштва.
12. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва Nova Kreditna Banka Maribor d.d., са седиштем у Марибору, Република Словенија над друштвом Sredy banka a.d. са седиштем у Крагујевцу, до чега долази преузимањем већинског пакета акција циљног друштва од стране подносиоца пријаве који стиче 50% +1 обичне акције и тако постаје већински акционар циљног друштва.
13. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва Lafarge Веоџинска Фабрика Семента д.о.о. из Беочина над имовином – функционалним средствима која чине део укупне имовине предузећа за водне путеве „Иван Милутиновић“ ПИН - у реструктурирању, Београд, које је досадашњи власник предметне имовине која је предмет купопродаје и продавац исте у пословној трансакцији која се спроводи кроз поступак приватизације у коме се врши тендерска продаја предметне имовине.
14. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва CJSC System Capital Management са седиштем у Украјини над друштвом LLC Donbass Pharmacy са седиштем у Украјини, до чега долази куповином 100% удела у циљном друштву.
15. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва Pfizer Inc. са седиштем у Делаверу, САД, над привредним друштвом King Pharmaceuticals Inc. са седиштем у Тенесију, САД, која настаје преузимањем свих акција циљног друштва од стране подносиоца пријаве.
16. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране предузећа за производњу и промет Индустрија меса Матијевић д.о.о. са седиштем у Новом Саду, над акционарским друштвом за прераду и промет жита и брашна Млинтест са седиштем у Шиду, до чега долази на основу јавно објављене понуде о преузимању акција друштва Млинтест, чијом реализацијом подносилац пријаве и давалац понуде за преузимање стиче 100% акција циљног друштва.
17. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва CJSC Gorlovsky Mashinostroitel са седиштем у Украјини, над друштвом JSC Gorlovsky Machine Building Plant са седиштем у Украјини, до чега долази куповином целокупног акцијског капитала циљног друштва од његовог претходног власника – Фонда за државну својину Украјине.
18. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва МК Group d.o.o. са седиштем у Београду над отвореним акционарским друштвом Београд Електро са седиштем у Београду, до чега долази преузимањем целокупног акцијског капитала циљног друштва од стране друштва МК Group на основу понуде за преузимање.

19. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране привредног друштва за трговину и услуге Corner Shop d.o.o. са седиштем у Добановцима (Београд) над фризерским предузећем Хигијена а.д. Београд, са седиштем у Земуну, до чега долази преузимањем пакета од 96,7% акција циљног друштва.
20. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране привредног друштва Rudnar Group a.d. са седиштем у Београду над отвореним акционарским друштвом Геоинжењеринг а.д. са седиштем у Београду, до чега долази преузимањем од стране Rudnar Group целокупног акцијског капитала циљног друштва од досадашњег власника тог капитала, а на основу понуде за преузимање.
21. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране отвореног акционарског друштва VESCO Druzhkivka са седиштем у Украјини над друштвом са ограниченом одговорношћу Firm Kerammechanizatsiya са седиштем у Украјини, до које долази на основу стицања 50% капитал учешћа у друштву Firm Kerammechanizatsiya од стране VESCO, као и на основу уговора чланова друштва којим се уређују како питања свакодневног управљања циљним друштвом, тако и сва питања одлучивања која се односе на доношење стратешких одлука, а због чега се ова концентрација квалификује као стицање појединачне контроле подносиоца пријаве над циљним друштвом.
22. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва Гигатрон експорт импорт продаја и сервис рачунара на велико и мало д.о.о. са седиштем у Београду над друштвом СТ Retail d.o.o. са седиштем у Београду, до чега долази куповином 100% удела у циљном друштву од његовог досадашњег власника.
23. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва VESCO са седиштем у Украјини над друштвом Capital Service са седиштем у Украјини преузимањем целокупног акцијског капитала циљног друштва.
24. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва Metinvest B.V. са седиштем у Холандији над друштвом PSC Ilyich Steel са седиштем у Украјини и његовим зависним друштвом PJSC Ilyich Iron & Steel Works, из Украјине, до које долази куповином најмање по 75% удела у оба циљна друштва – матичном и зависном.
25. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране Привредног друштва за промет робе и услуга увоз извоз „Цока“ д.о.о., са седиштем у Вучку, Смедерево, над друштвом „Дунав“ А.Д. са седиштем у Смедереву, куповином 70% друштвеног капитала, што чини 68,75% укупног капитала циљног друштва, до чега долази у поступку приватизације која је спроведена аукцијском методом.
26. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране Предузећа „Ауто Чачак“ из Чачка, над друштвом „Хладњача“ А.Д. из Чачка, стицањем контролног пакета акција од 96,68% удела у циљном друштву.
27. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва ELECTROLUX AB, са седиштем у Шведској, над друштвом UKRAINIAN HOUSEHOLD APPLIANCES, из Украјине, куповином 100% удела у циљном друштву.
28. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва Hewlett-Packard Company из Сједињених Америчких Држава над друштвом ArcSight Inc. из Сједињених Америчких Држава, куповином 100% удела у циљном друштву.

29. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва Дијамант акционарског друштва за производњу уља, масти и маргарина са седиштем у Зрењанину над Акционарским друштвом Дијамант-Аграр за гајење жита, воћних садница и узгој животиња са седиштем у Зрењанину, до чега долази куповином 61,84% акција у циљном друштву.
30. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва Qwest Investments Limited са Кипра над Затвореним акционарским друштвом Proinvestments из Београда, до чега долази преносом свих акција друштва Proinvestments на друштво Qwest Investments Limited, које тако постаје једини акционар циљног друштва.
31. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва Alliance Boots Management Services Limited из Уједињеног Краљевства Велике Британије и Северне Ирске над друштвом Andreae-Noris Zahn AG из Немачке, преузимањем целокупног акцијског капитала у циљном друштву.
32. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва „AGRARTRADE EXPORT-IMPORT“ DOO, из Београда над Друштвеним предузећем за пољопривредну производњу и прераду „Поречје“ са седиштем у Вучју, Лесковац, куповином 100% регистрованог друштвеног капитала циљног друштва што износи и 100% његовог укупног капитала, а до чега долази у приватизационом процесу који је спроведен тендерским поступком.
33. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем појединачне контроле од стране друштва Телеком Србија а.д. Београд, над друштвом МТЕЛ д.о.о. Подгорица, са седиштем у Подгорици, Црна Гора, до чега долази тако што ће Телекомуникације Републике Српске, као зависно друштво Телекома Србија, преузети 49% удела у циљном друштву, од холандског друштва OGALAR B.V., као досадашњег сувласника у циљном друштву, чиме се претходна заједничка контрола над тим друштвом претвара у појединачну.
34. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва Mercator-S d.o.o., над делом делатности малопродаје друштва Сока d.o.o., са седиштем у Смедереву, узимањем у закуп/подзакуп 22 од 35 малопродајних објеката, уз истовремено преузимање запослених радника и откуп опреме и залиха производа намењених малопродаји.
35. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва Duropak Aktiengesellschaft, са седиштем у Аустрији, над друштвом Belišće d.d., са седиштем у Хрватској, куповином 100% удела у основном капиталу циљног друштва.
36. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва Quimundus Invest & Finance Corp., са седиштем на Британским Девичанским Острвима, над друштвом Pobeda Holding a.d., са седиштем у Петроварадину, куповином 100% акцијског капитала циљног друштва.
37. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва Slovenia Broadband Sarl (SBS), са седиштем у Луксембургу, над друштвима Absolut OK d.o.o. и Beograd d.o.o., чија су седишта у Београду, куповином 100% удела у основном капиталу сваког од циљних друштава.
38. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва Warraner Limited са седиштем на Кипру, над друштвом FOX Televizija Plus

- d.o.o. са седиштем у Београду, куповином 100% удела у основном капиталу циљног друштва.
39. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва The Procter & Gamble Co. са седиштем у Сједињеним Америчким Државама, куповином имовине и стицањем контроле над пословањем друштва Sara Lee Corporation са седиштем у Сједињеним Америчким Државама, и то једино и искључиво имовине и пословања у области освеживача ваздуха робне марке Ambi Pur (Worldwide Air Care Business корпорације Sara Lee).
  40. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем појединачне контроле од стране друштва Agri Holding AG са седиштем у Швајцарској, над друштвом NordAgri N.V. са седиштем у Холандији, куповином од стране подносиоца пријаве додатних 62,69% акција циљног друштва, тако да Agri Holding AG постаје власник 100% акција друштва NordAgri N.V., као циљног друштва.
  41. Концентрација учесника на тржишту која настаје у процесу приватизације, стицањем контроле од стране Акционарског друштва Војводинапут - Бачкапут са седиштем у Новом Саду, над Привредним друштвом за грађење, ремонт и одржавање пруга ЗГОП АД Нови Сад, са седиштем у Новом Саду, стицањем 70% друштвеног капитала циљног друштва.
  42. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва Merck KgaA са седиштем у Савезној Републици Немачкој, над друштвом Millipore Corporation са седиштем у Сједињеним Америчким Државама.
  43. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва ABB Ltd. са седиштем у Швајцарској, над делом односно над имовином друштва EXOR Informatički inženjering d.o.o, са седиштем у Загребу.
  44. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва Victoria Group AD са седиштем у Новом Саду, над друштвом СП Лабораторија АД Бечеј, преузимањем циљног акционарског друштва.
  45. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва L Oreal S.A. са седиштем у Француској, над делом друштва и то над имовином друштва Essie Cosmetics Ltd, са седиштем у Сједињеним Америчким Државама.
  46. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем јединствене контроле од стране друштва Heinzl Holding GmbH са седиштем у Аустрији, над друштвом Eurorapier AG са седиштем у Аустрији, куповином 99,99% акција циљног друштва Eurorapier AG.
  47. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране Републике Аустрије, коју заступа Савезно министарство финансија, над друштвом Нуро Alpe-Adria-Bank International AG, са седиштем у Аустрији.
  48. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва Атлантук Наложба д.о.о. над друштвом Дрога Колинска ДД.
  49. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране привредног друштва за трговину АБС Минел д.о.о. са седиштем у Београду, над отвореним акционарским друштвом за пројектовање, производњу, транспорт и изградњу далековода и других електропривредних, саобраћајних и индустријских

објеката и постројења АБС Минел Електроградња до чега долази преузимањем 88,52% акција циљног друштва путем понуде за преузимање.

50. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране физичког лица Ивковић Душка са пребивалиштем у Бајмоку над отвореним акционарским друштвом Циглана Бајмок са седиштем у Бајмоку да чега долази давањем понуде за преузимање укупног броја акција емитента-циљног друштва.
51. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва One Equity Partners III, L.P. са седиштем у New York - SAD, над привредним друштвом Constantia Packaging A.G. са седиштем у Бечу, Аустрија до чега долази стицањем максимално до 71,5% акција циљног друштва.
52. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране подносиоца пријаве-Deutsche bank са седиштем у Републици Немачкој, над друштвом Actavis Group са седиштем у Исланду.

На основу члана 17. став 1. тачка 3) Закона о заштити конкуренције, који се односи на настанак концентрација путем заједничког улагања или заједничке контроле, издато је укупно 10 решења којима су одобрене следеће концентрације у скраћеном поступку:

53. Концентрација учесника на тржишту која настаје заједничким улагањем од стране друштва General Electric Company из Сједињених Америчких Држава и друштва Intel Corporation из Сједињених Америчких Држава, у циљу стварања новог учесника на тржишту са седиштем у Далаверу, САД, који ће пословати на дугорочној основи и имати све функције независног учесника на тржишту.
54. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем заједничке контроле од стране друштва KKR (ABBA) Luxembourg и Dr Hans Peter-Wild из Немачке, над друштвом „SwissCo“ из Швајцарске, куповином 100% удела у друштву SwissCo.
55. Концентрација учесника на тржишту која настаје кроз заједничко улагање девет учесника на тржишту и то: Ball Pakovanja Evropa Beograd; Carlsberg Srbija d.o.o., са седиштем у Челареву; Предузеће за експлоатацију минералне воде и производњу пића „Књаз Милош“ а.д., са седиштем у Аранђеловцу; А&Р Предузеће за производњу освежавајућих пића д.о.о., Београд, са седиштем у Добановцима; Coca-Cola Hellenic Bottling Company – Србија, Индустрија безалкохолних пића а.д., са седиштем у Земуну; Fresh & Co. Фабрика за прераду воћа д.о.о., са седиштем у Суботици; Tetra Pak Production d.o.o., са седиштем у Београду; Апатинска пивара д.о.о., са седиштем у Апатину и Концерн за производњу и промет кондиторских производа „Бамби-Банат“ а.д., са седиштем у Београду, у циљу стварања новог учесника на тржишту - СЕКОПАК, друштво за поступање са амбалажним отпадом д.о.о., Београд, које послује на дугорочној основи и поседује функционално-економску независност.
56. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем заједничке контроле од стране друштва Reconstruction Capital II Limited, са седиштем на Кајманским острвима и DCEMF Holdings LTD, са седиштем на Кајманским острвима, над 100% удела у друштву East Point Holdings Limited, са седиштем у Републици Кипар, до чега долази стицањем акција овог друштва кроз две одвојене трансакције између истих учесника, извршених у временском периоду краћем од годину дана.
57. Концентрација учесника на тржишту која настаје заједничким улагањем привредног друштва Ringier A.G. са седиштем у Швајцарској и привредног друштва Axel Springer A.G. са седиштем у Немачкој у циљу стварања новог учесника на тржишту – холдинг

друштва заједничког улагања JV Hold Co. које ће примарно бити основано у Швајцарској, пословаће на дугорочној основи, имаће све функције независног учесника на тржишту и биће заједнички контролисано од стране својих оснивача од којих ће сваки имати по 50% удела у новоформираном друштву.

58. Концентрација учесника на тржишту која настаје заједничким улагањем друштва Lafarge Веоџинска Фабрика Семења d.o.o. са седиштем у Беоцину и друштва Шолаја Бетон d.o.o. са седиштем у Београду – Земуну, ради оснивања новог тржишног учесника – друштва Lafarge Beton са седиштем у Београду, над којим ће контролни утицај имати само један од оснивача - Lafarge Веоџинска Фабрика Семења d.o.o.
59. Концентрација учесника на тржишту која настаје заједничким улагањем Јавног предузећа „Електропривреда Србије“ са седиштем у Београду и привредног друштва Seci Energia S.p.A. седиштем у републици Италији, у циљу стварања новог учесника на тржишту – привредног друштва „Ибарске хидроелектране“ d.o.o. са седиштем у Краљеву, које ће бити заједнички контролисано од стране његових оснивача.
60. Концентрација учесника на тржишту која настаје преносом свих дистрибутивних активности друштва Burda Medien Vertrieb GmbH (BMV) на два зависна друштва компаније Westdeutsche Allgemeine Zeitungsverlag (WAZ), с једне стране, и претварањем појединачне контроле WAZ – а над његова два зависна друштва у заједничку контролу Burde GmbH и WAZ – а над овим друштвима, стицањем 40% акција од стране Burde у овим друштвима, с друге стране.
61. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем заједничке контроле од стране друштва Nova Broadcasting d.o.o. са седиштем у Београду, и друштва Warraner Limited са седиштем на Кипру, над друштвом FOX Televizija d.o.o., са седиштем у Београду, при чему друштво Nova Broadcasting d.o.o. стиче 51% удела, а друштво Warraner Limited 49% удела у основном капиталу циљног друштва.
62. Концентрација учесника на тржишту која настаје заједничким улагањем друштва Merck&Co. Inc. са седиштем у Сједињеним Америчким Државама и друштва Sanofi-Aventis S.A. са седиштем у Француској, у циљу оснивања новог учесника на тржишту који ће пословати на дугорочној основи и имати све функције независног учесника на тржишту.

На основу члана 17. став 1. тачка 1) Закона о заштити конкуренције, који се односи на настанак концентрација у случају спајања и других статусних промена, одобрене су две концентрације у скраћеном поступку и то:

63. Концентрација учесника на тржишту која настаје спајањем друштва Transdev са седиштем у Француској, и друштва Veolia Transport, са седиштем у Француској, уз оснивање новог друштва Veolia Transdev, над којим ће заједничку контролу вршити друштво Caisse des Depots et Consignations, и друштво Veolia Environnement, са по 50% удела у новооснованом друштву.
64. Концентрација учесника на тржишту која настаје статусном променом спајања уз припајање од стране друштва Банка Поштанска штедионица а.д. Београд, са седиштем у Београду, као друштва стицаоца и привредног друштва Привредна банка а.д. Панчево, са седиштем у Панчеву, као друштва које је престало припајањем.

4.3. Концентрације одобрене у испитном поступку

Victoria Group AD Нови Сад - Соја протеин АД, Бечеј

Решењем Комисије одобрена је концентрација која настаје у смислу члана 17. став 1. тачка 2) Закона, стицањем контроле друштва Victoria Group AD Нови Сад, над друштвом Соја протеин АД Бечеј, преузимањем циљног акционарског друштва.

Образложење

Комисија је покренула испитни поступак имајући у виду да је циљно друштво и пре спровођења концентрације већ имало доминантан положај на појединим релевантним тржиштима производа (тржиште соје, сировог сојиног уља и сојине сачме), тако да је било потребно да се процени да ли ће спровођењем ове концентрације доћи до ограничавања, нарушавања или спречавања конкуренције на поменути тржиштима. Током испитног поступка прибављени су релевантни подаци и изјашњења учесника у концентрацији, главних тржишних конкурената, Удружења за пољопривредну, прехранбену и дуванску индустрију и водопривреду, Привредне коморе Србије, као и Републичког завода за статистику и Управе царина. У току поступка је утврђено да је доминантан положај циљног друштва остварен захваљујући чињеници да се друштво од оснивања определило за производњу и прераду искључиво соје, за разлику од конкурената којима наступање на овим тржиштима (производња соје, сировог сојиног уља и сојине сачме) није основна, па ни претежна делатност. Анализом структуре релевантних тржишта, утврђено је да спровођењем ове концентрације не долази до битне промене структуре ових тржишта, иако се наставља даље јачање доминантне тржишне позиције учесника концентрације на оним релевантним тржиштима на којима је циљно друштво већ имало доминантан положај. Комисија је оценила да ипак неће наступити негативни ефекти, имајући пре свега у виду да су баријере за улазак на тржишта сведене на минимум, да други учесници на тржишту имају алтернативне изворе снабдевања који не захтевају значајне додатне издатке, као и позитивна изјашњења конкурената о досадашњем понашању учесника концентрације на тржишту.

Комисија је посебно размотрила да ли спровођењем ове концентрације може доћи до затварања тржишта сировог сојиног уља за домаће произвођаче маргарина и других чврстих биљних масноћа. Учесници концентрације имају изузетно високо тржишно учешће на овом релевантном тржишту, али нису истовремено учесници на нисходном тржишту, односно не производе маргарин и друге чврсте биљне масноће, тако да нису конкуренти произвођачима ових производа, из чега произлази да не постоји непосредни економски подстицај код учесника концентрације за затварање овог тржишта, тим пре што циљно друштво нема могућност прераде других уљарица па је прерада и продаја соје и производа од соје основни и доминантни извор прихода. Стога није реално очекивати да ће учесници концентрације, а посебно циљно друштво, „лишити“ себе купаца, с једне стране, док са друге стране капацитети стицаоца контроле за даљу прераду сировог у јестиво сојино уље нису такви да могу да апсорбују сву производњу циљног друштва.

Делта Аграр д.о.о. Београд - Флорида Бел д.о.о., Београд

Решењем Комисије одобрена је концентрација која настаје у смислу члана 17. став 1. тачка 2) Закона, стицањем контроле друштва Делта Аграр д.о.о. са седиштем у Београду, над Друштвом за производњу, унутрашњу и спољну трговину и услуге Флорида Бел д.о.о. са седиштем у Београду, куповином 46% удела у циљном друштву.

Образложење

Ово решење је донето у поновном поступку, по пресуди Управног суда од 09. јуна 2010. године, којом је поништено решење Комисије од 13. фебруара 2008. године, којим је наведена концентрација условно одобрена. Испитни поступак је покренут, с обзиром на то да се на основу поднетих доказа и других чињеница познатих Комисији, није могло основано претпоставити да предметна концентрација не доводи до битног спречавања, ограничавања или нарушавања конкуренције.

Комисија је у испитном поступку извела потребне доказе и утврдила удео циљног друштва на тржишту производње и продаје лешника, бадема, пистаћа, индијског ораха и кикирикија на територији Републике Србије, као и колико је учешће стицаоца контроле на тржишту трговине на мало у неспецијализованим продавницама претежно прехрамбене робе и друге робе широке потрошње у објектима типа самоуслуга, супермаркета и хипермаркета (делатност 52110 - неспецијализована трговина на мало, претежно храном, дуваном и пићем).

Испитујући могућност стицаоца контроле, друштва Делта Аграр д.о.о., да ограничи снабдевање или престане да снабдева предметним производима конкуренте на тржишту трговине на мало у неспецијализованим продавницама претежно храном, дуваном и пићем, извршен је преглед реализације производа Флорида Бела у килограмима за 2006. и 2007. годину, па је закључено да после спровођења предметне концентрације за тим видом затварања тржишта не постоји рационалан економски интерес. Размотрен је и други вид затварања тржишта који би се огледао у онемогућавању другим произвођачима и продавцима лешника, бадема, пистаћа, индијског ораха и кикирикија да учествују у понуди тих производа на битном делу тржишта неспецијализоване трговине на мало, претежно храном, дуваном и пиће, тако што је узет у обзир приказ заступљености понуде предметних производа циљног друштва у Делта ланцу. Полазећи од чињенице да је подносилац захтева поступао скоро три године по наложеној обавези да од укупне набављене количине предметних производа, који ће се наћи у понуди у Делта ланцу, најмање 20% буде од бар још једног произвођача, што потврђују квартално достављани извештаји, оцењено је да је створена навика и очекивање потрошача да у Делта ланцу буду суочени са разноврсном понудом произвођача предметних производа а самим тим и разноврсном ценом, па и квалитетом. Из тог разлога, оцењено је да услед притиска створених потреба и навика потрошача неће доћи до сужавања понуде предметних производа само на сопственог добављача. Ако би ипак дошло до испољавања тржишне моћи Делта ланца тако што би се ограничио приступ другим добављачима, такво понашање би могло представљати вид злоупотребе доминантног положаја, која је законом забрањена. У таквом случају, Комисија је овлашћена да покрене поступак и предузима друге законом прописане мере.

На правилност овакве оцене указале су и друге чињенице, као што је непостојање административне баријере уласку на тржиште увоза и прераде бадема, лешника, пистаћа, индијског ораха и кикирикија, јер су на режиму слободног увоза са ниском царинском стопом од 5%. У погледу препрека уласку на тржиште неспецијализоване трговине на мало, претежно храном, дуваном и пићем, оцењено је да је дошло до појаве нових страних трговинских ланаца као што су словеначка групација Туш, француски Interex и проширивања постојећих ланаца (Идеа и Меркатор), што је све допринело промени услова конкуренције на овом тржишту.

На основу утврђеног чињеничног стања, оцењено је да њена реализација неће проузроковати битно спречавање, ограничавање или нарушавање конкуренције, без обзира на јачање доминантног положаја на тржишту.

**„Fresenius Medical Care“ AG & Co. KGaA, Немачка - „Incentive Aktiebolag“ („Gambro“),
Шведска**

Решењем Комисије одобрена је концентрација која настаје у смислу члана 17. став 1. тачка 2) Закона, стицањем контроле друштва „Fresenius Medical Care“ AG & Co. KGaA (FMC), са седиштем у Немачкој, над свим основним средствима која се односе на посао са перитонеумском дијализом друштва „Incentive Aktiebolag“ („Gambro“), са седиштем у Краљевини Шведској, куповином наведених основних средстава.

Образложење

У Републици Србији „FMC“ је присутан преко зависних друштава и то: „Fresenius Medical Care Srbija“ d.o.o. Вршац, „Medinova“ d.o.o. Београд, Специјална болница за хемодијализу „Fresenius Medical Care“ у Београду, Специјална болница за хемодијализу „Fresenius Medical Care“ у Нишу.

Испитивање пријављене концентрације, настављено је по службеној дужности, имајући у виду да је у самој пријави наведено да заједнички тржишни удео учесника у концентрацији на тржишту Републике Србије износи више од 40%, чиме су се стекли услови из члана 62. став 2. Закона о заштити конкуренције за поступак испитивања предметне концентрације по службеној дужности.

У испитном поступку прибављена су изјашњења и информације надлежних државних органа и организација као и учесника концентрација, па је анализом добијених података, утврђено да је исправна почетна процена о висини заједничког тржишног удела учесника у концентрацији („FMC“ и „Gambro“) на тржишту Републике Србије од преко 40%, односно у конкретном случају она износи око 50%, а што је била и обавеза доказивања за Комисију из члана 62. став 3. Закона.

На основу анализе свих елемената пријаве и целокупне документације која је достављена Комисији, применом члана 19. Закона, утврђено је да спровођење предметне концентрације, не доводи до спречавања, ограничавања или нарушавања конкуренције. Постојећи тржишни удео и тржишна моћ „FMC“-а на релевантном тржишту, након спровођења трансакције, биће минимално измењени у смислу њиховог благог јачања на посматраном релевантном тржишту. Будуће тржишно такмичење на релевантном тржишту како је оно дефинисано за потребе ове концентрације, између „FMC“-а и америчке компаније „Baxter“, као главних учесника у овој сфери активности на тржишту Републике Србије, са изједначеним тржишним учешћем од по око 50%, допринеће задовољењу интереса потрошача – пацијената, кроз повећање иновација производа, обима производње и дистрибуције, као и шири спектар услуга. Одлука је заснована и на процени стицаоца контроле, друштва „FMC“-а, да ће уштеде остварене из спровођења предметне трансакције омогућити ниже цене и већу приступачност предметних производа за њихове купце. При доношењу одлуке, Комисија је имала у виду и околност да је законом регулисана обавеза снабдевања тржишта лековима.

4.4. Закључак којим се окончава поступак

Комисија је током 2010. године **обуставила** 2 поступка, због одустанка странке од поднете пријаве концентрације.

Комисија је током 2010. године **одбацила** 4 пријаве концентрација због неиспуњавања услова за подношење пријаве, односно непостојања обавезе подношења пријаве концентрације.

4.5. Управни спорови

„Пример Ц“ д.о.о. Београд - „Ц Маркет“ а.д. Београд

У току је управни спор против решења Комисије за заштиту конкуренције бр. 6/0-02-138/07-15 од 26. новембра 2007. године, којим је одбијен захтев за издавање одобрења за спровођење концентрације између друштва за промет и услуге „Пример Ц“ д.о.о. из Београда, и трговинског акционарског друштва „Ц Маркет“ а.д., Београд. Комисија за заштиту конкуренције је у остављеном року доставила суду одговор на тужбу.

East Europe Investment Fund S.V. Холандија – SI Market d.o.o. Врање

Привредно друштво East Europe Investment Fund S.V. из Холандије⁴, покренуло је управни спор против Комисије за заштиту конкуренције, подношењем тужбе од 30. марта 2010. године Управном суду Србије, која је примљена у Комисију 11. августа 2010. године. Предметна тужба поднета је због ћутања администрације у поступку по захтеву, овде тужиоца, за издавање одобрења за спровођење концентрације бр. 6/0-02-357/07 од 24. јула 2007. године и накнадно поднетом захтеву за доношење решења од 11. фебруара 2010. године. Захтев се односио на одобрење концентрације која настаје стицањем 100% удела подносиоца захтева у предузећу SI Market д.о.о. из Врања. Поступајући по налогу суда, у остављеном року, Комисија је доставила одговор на тужбу.

---

⁴ Пресудом Привредног суда у Београду од 17. јуна 2010. године, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац East Europe Investment Fund S.V. из Холандије тражио да му тужена Комисија на име накнаде штете исплати одређени новчани износ, и обавезан да туженој накнади трошкове парничног поступка.

5. ВАНРЕДНИ ПРАВНИ ЛЕКОВИ

5.1. Захтев за заштиту законитости

Такси асоцијације из Београда

Комисија за заштиту конкуренције је надлежном судији за прекршаје поднела захтев за покретање прекршајног поступака због прекршаја из члана 71. став 1. тачка 1) Закона о заштити конкуренције против тринаест такси асоцијација и друштава за ауто такси превоз. Решењем Градског судије за прекршаје у Београду 100-Уп. бр. 223836/08 од 16.10.2008. године одбачен је захтев Комисије, за покретање прекршајног поступака бр. 4/0-02-240/08 од 26.05.2008. године против такси асоцијација и друштава за ауто такси превоз зато што је наступила застарелост за покретање прекршајног поступка. На поменуто решење Комисија је уложила жалбу бр. 4/0-02-240/08-03 од 25.11.2008. године, истичући да је првостепени орган погрешно применио Закон о прекршајима и одредбе о застарелости из тог закона а не из Закона о заштити конкуренције, који је *lex specialis*, због чега је у конкретном случају требало применити одредбу члана 74. Закона о заштити конкуренције. Том одредбом је прописано да застарелост гоњења за прекршаје из члана 71. ст. 1. и 4. овог закона наступа протеком пет година од дана учињеног прекршаја. Одлучујући о жалби, Веће за прекршаје у Београду, донело је решење бр. Вп. 13973/08 од 13.10.2009. године, којим је одбило жалбу Комисије као неосновану и потврдило решење Градског судије за прекршаје у Београду 100-Уп. бр. 223836/08 од 16.10.2008. године као правилно и на закону засновано. Имајући у виду да је наведеним одлукама повређен Закон о прекршајима („Службени гласник РС”, бр. 55/2004) који прописује да се посебним законом могу прописати дужи рокови застарелости гоњења од рока који је наведен у члану 69. став 2. Закона о прекршајима, који су посебним законом (члан 74. Закона о заштити конкуренције) и прописани, Комисија је поднела представку Републичком јавном тужиоцу да на основу члана 281. Закона о прекршајима подигне захтев за заштиту законитости. Републичко јавно тужилаштво је Код Врховног касационог суда Србије подигло захтев за заштиту законитости.

5.2. Захтеви за преиспитивање судске одлуке

Делта Аграр д.о.о. Београд - Флорида Бел д.о.о. Београд

Против пресуде Управног суда од 09.06.2010. године којом је поништено решење Комисије од 27.03.2008. године, којим је условно одобрена концентрација између Делта Аграра д.о.о. и Флориде Бел д.о.о., уложен је захтев за преиспитивање судске одлуке Врховном касационом суду дана 30.06.2010. године. У побијаној пресуди, према схватању Комисије, суд је погрешно закључио да је Комисија у предметном поступку утврђивала да ли постоји злоупотреба доминантног положаја, у смислу члана 2. став 1. тачка 2), члана 16. и члана 18. Закона. У предметном поступку, Комисија је одлучивала о предметној концентрацији учесника на тржишту, а никако о злоупотреби доминантног положаја. Концентрација учесника на тржишту (чл. 21-30. Закона) је посебан и потпуно другачији правни институт у односу на институт злоупотребе доминантног положаја (чл. 16-20. Закона), из ког разлога је прописано и другачије поступање и услови за доношење одређене одлуке. Комисија није у могућности да поступи у складу са правним схватањем суда изнетим у пресуди, јер уопште није утврђивала злоупотребу доминантног положаја у поменутом поступку, па тако ни утврђивање релевантног тржишта није могло бити одлучна чињеница у контексту у ком говори суд, због чега је поднела предметни захтев.

Такси асоцијације из Београда

Против пресуде Управног суда од 02.07.2010. године којом је поништено решење Комисије од 07.12.2007. године уложен је захтев за преиспитивање судске одлуке Врховном касационом суду дана 05.08.2010. године.

Побијаном пресудом, Управни суд је навео да према члану 8. став 1. Закона, Комисија доноси решење којим утврђује повреду из члана 7. ст. 1. и 2. Закона, када утврди да се споразумом, односно појединим његовим деловима битно спречава, ограничава или нарушава конкуренција. Такође је истакао да је у другом ставу члана 8. Закона прописано да се решењем из става 1. овог члана могу одредити мере које су учесници у споразуму дужни да предузму, као и рокови за њихово извршење, а којима се омогућава успостављање конкуренције на релевантном тржишту и отклањање штетних последица забрањеног споразума. С обзиром на изнето, Управни суд констатује да је тужени орган био дужан да, након што је утврдио повреду Закона насталу закључењем и применом споразума - Одлуке о примени јединствене цене такси услуга од 28.11.2006. године, одреди меру коју су учесници у споразуму дужни да преузму, а не да утврђује да је Одлука забрањена и да исту оглашава ништавом, јер исто није прописано одредбама Закона, нити је тужени у образложењу оспореног решења навео правни основ и дао разлоге за одлуку.

Према ставу Комисије Управни суд је погрешно закључио да је тужени орган у предметном поступку био дужан да, након што је утврдио повреду Закона, одреди меру коју су учесници у споразуму дужни да предузму. Одредба члана 8. Закона, у ставу 2. прописује само могућност, а не и обавезу да се решењем одреде мере које су дужни да предузму учесници у споразуму, а којима се омогућује успостављање конкуренције на релевантном тржишту и отклањање штетних последица забрањеног споразума. Законодавац је сасвим оправдано избегао да обавезе орган на изрицање мере, већ је само оставио могућности за изрицање мере, имајући у виду да се у сваком појединачном случају не могу одредити мере.

Serbia Broadband – Srpske Kablovske mreže d.o.o. Београд

Комисија је, 28.07.2010. године, Врховном касационом суду доставила захтев за преиспитивање пресуде Управног суда П-3 У 310/10 (2007) од 21.06.2010. године којом је уважена тужба Serbia Broadband – Srpske Kablovske mreže d.o.o. Београд и поништено решење Комисије број 5/0-03-0003/07-13 од 22.03.2007. године, уз напомену да је пресудом Управног суда број 5 У 285/10 (2007) од 24.06.2010. године, одбијена тужба Удружења кабловских оператера Србије, којом је тражено поништење истог решења Комисије (става V диспозитива решења) и да суд није утврдио постојање повреда правила поступка која би га чинила ништавим.

5.3. Одговор на захтев за преиспитивање судске одлуке

АД ИМЛЕК Београд-Падинска Скела и АД Млекара Суботица Суботица

Комисија је, 24.12.2010. године, Врховном касационом суду доставила одговор у вези захтева АД ИМЛЕК, Београд-Падинска Скела и АД Млекара Суботица за преиспитивање пресуде Управног суда од 22.10.2010. године којом је одбијена тужба поднета против решења Комисије бр. 5/0-02-135/09-18 од 22.05.2009. године којим је утврђена злоупотреба доминантног положаја поменутих млекара на тржишту откупа сировог млека.

6. МИШЉЕЊА

Комисија је издала преко 100 мишљења у протеклој години, која се, по својој суштини, могу класификовати на следећи начин.

6.1. Мишљења о примени Закона о заштити конкуренције

6.1.1. Мишљење о примени одредби о забрањеним споразумима

Мишљења о примени Закона о заштити конкуренције на уговоре о поверавању обављања комуналних послова које закључује општина

У правној теорији и пракси примене прописа о заштити конкуренције усвојен је концепт „учесника на тржишту“ који обухвата сваки ентитет укључен у економску активност без обзира на његов правни статус и начин на који се финансира. Исто тако заузет је став да се правила о заштити конкуренције не примењују на активности које, по својој природи, сврси и прописима који се на њих примењују, не припадају сфери економске активности или на активности које су повезане са вршењем овлашћења органа јавне власти. Конкретан ентитет делује као орган јавне власти када његове активности представљају активности у јавном интересу а истовремено су и део основних функција државе, при чему је таква активност по својој природи, сврси и прописима који се на њу примењују – карактеристична активност тог органа јавне власти.

Имајући у виду претходно изнето, а посебно одредбе Закона о комуналним делатностима којима је општинама поверено вршење одређених јавних овлашћења у организовању обављања комуналних делатности, под условом да у конкретном случају орган локалне самоуправе закључује споразум вршећи активности које не припадају економској сфери или представљају активности које су повезане са вршењем овлашћења органа јавне власти, тај орган се не би могао сматрати „учесником на тржишту“, а из тих разлога не би била могућа примена Закона о заштити конкуренције на уговоре о поверавању обављања комуналних послова које закључи општина.

Мишљење у вези споразума између добављача и купца о улиставању и позиционирању производа

Код учесника у вертикалном споразуму чији укупни тржишни удео прелази 15%, могуће је да ова одредба (о улиставању и позиционирању производа) буде проблематична, како са становишта примене члана 10. тако и члана 16. Закона. С обзиром да додатна плаћања по наведеном основу имају за циљ да добављач плати дистрибутеру одређену накнаду како би обезбедио приступ његовој дистрибутивној мрежи - трговини на мало, те уколико таква плаћања подстичу добављача да своје производе пласира кроз један, или свега неколико канала, ово може резултирати искључивањем са тржишта других дистрибутера. У изузетним случајевима, улазна плаћања могу резултирати у искључивању других добављача са тржишта, уколико широко распрострањена употреба улазних плаћања повећава препреке за улазак мањих учесника на тржиште, те и у том смислу могу представљати препреку за снижење цене производа, повећање квалитета и избора за потрошаче. Улазна плаћања могу, поред негативних

ефеката искључивања са тржишта, довести и до слабљења конкуренције и олакшати тајне договоре између дистрибутера.

Међутим, у појединим случајевима улазна плаћања могу допринети ефикасној алокацији простора на полици за нове производе. Наиме, купци (малопродавци, дистрибутери) ће на основу спремности добављача да плати улаз у објекат добити сигнал о томе који производ ће вероватно бити успешан на тржишту, јер ће добављач у начелу бити спреман да плати улазну накнаду само ако процени да је вероватноћа неуспеха производа на тржишту минимална.

Вертикални споразуми који садрже одредбе које предвиђају наведена ограничења, могу бити изузети од забране у случају да Комисија процени да ће позитивни ефекти таквог споразума по конкуренцију бити већи од негативних, што треба утврдити у сваком конкретном случају.

Примена Уредбе о споразумима између учесника на тржишту који послују на различитом нивоу производње или дистрибуције који се изузимају од забране

У члану 2. став 1. тачка 6) Уредбе о споразумима између учесника на тржишту који послују на различитом нивоу производње или дистрибуције који се изузимају од забране („Службени гласник РС”, бр. 11/10) дефинисан је појам „забрана конкурисања“. Под тим појмом се подразумева свака непосредна или посредна обавеза купца да не производи, купује, продаје, или препродаје производе или услуге на истом релевантном тржишту, или свака непосредна или посредна обавеза купца да задовољи више од 80% од укупне количине сопствених потреба за тим производом од одређеног продавца или неког другог учесника на тржишту одређеног од стране продавца. Чињеница да производи и услуге припадају истом релевантном тржишту, значи да су у питању конкурентски производи и услуге, иако то није експлицитно речено у наведеној дефиницији.

Условљавање делатности члана селективног дистрибутивног система тиме да куповина производа од произвођача мора износити одређени минимални постотак од укупне вредности куповине свих осталих конкурентних производа од стране тог члана дистрибутивног система, представља одређено ограничавање конкуренције, у мери која није значајна, с обзиром на то да купцу оставља слободу да купује конкурентну робу.

Примена прописа из области заштите конкуренције на гаранцију и гарантне рокове

Гарант је слободан да услови потрошача по основу гаранције, да поправку производа обавља искључиво код овлаштених сервисера (сертификованих од стране произвођача, односно дистрибутера производа) и да се уграђују искључиво оригинални резервни делови, будући да гарант сноси трошкове сервисирања, независно од начина на који се регулише систем рефундирања трошкова сервисирања. У већини случајева ова слобода гаранта неће бити ограничена прописима о заштити конкуренције. Међутим, код појединих производа, а имајући у виду, значај и вредност постпродајних услуга, услуге сервисирања и промет резервних делова, могу чинити посебна релевантна тржишта производа, на којима постоје одређене специфичности због којих слобода гаранта, односно условљавање уградњом оригиналних резервних делова, може бити ограничена прописима о заштити конкуренције. Ово из разлога што поједина ограничења из гаранције могу ипак, под одређеним околностима, ограничити, нарушити или спречити конкуренцију на конкретном релевантном тржишту, а на штету потрошача. Исти приступ, по аналогiji, био би и у случајевима евентуалне примене прописа о појединачном изузећу рестриктивних споразума, у конкретном случају на гаранцију за исправно

функционисање производа, у случају када нису испуњени услови за примену прописа о изузећу од забране по категоријама („блок изузећа“).

Изузеће од забране споразума који имају за примарни циљ пренос или давање на коришћење права интелектуалне својине

Од забране ће бити изузети споразуми који садрже одредбе којима се купцу преносе или дају на коришћење права интелектуалне својине, под условом да те одредбе не чине примарни циљ споразума, да су у директној вези са употребом, продајом и/или препродајом уговорних производа од стране непосредних или посредних купаца и немају за циљ или последицу забрањена ограничења, уз испуњење услова из Уредбе о споразумима између учесника на тржишту који послују на различитом нивоу производње или дистрибуције који се изузимају од забране.

Уколико је примарни циљ вертикалног споразума пренос или уступање на коришћење права интелектуалне својине, при чему је то уговор о франшизингу, у смислу члана 3. став 1. тачка 7) Уредбе, уз испуњење осталих услова из уредбе, и овај споразум је изузет од забране.

Уколико се ради о неком другом вертикалном споразуму који за примарни циљ има пренос или уступање ради коришћења права интелектуалне својине, а садржи ограничења конкуренције у смислу члана 10. Закона о заштити конкуренције, на захтев учесника у споразуму, може бити изузет од забране у смислу члана 12. Закона уз испуњење свих услова из члана 11. Закона („појединачно изузеће“).

6.1.2. Мишљење о примени одредби о злоупотреби доминантног положаја

Да ли је дозвољено да једна велдрогерија у укупном промету једне апотеке има учешће веће од 40%

Захтевом друштва PHOENIX Pharma d.o.o. тражено је мишљење и постављена су питања:

- да ли је дозвољено да једна велдрогерија остварује учешће веће од 40% у укупном промету једне апотеке, при чему је висина тог учешћа директна последица најбољих понуђених услова продаје (у односу на понуде других понуђача дате према истоветним критеријумима), односно колико је максимално дозвољено учешће у промету;
- и
- да ли се учешће једне велдрогерије у укупном промету једне апотеке, које је веће од 40%, може сматрати монополским положајем, односно злоупотребом доминантног положаја, као и да ли, по том основу, било који од учесника у промету (апотека и велдрогерија) може бити санкционисан по одредбама Закона о заштити конкуренције?

Монопол представља тржишну ситуацију са само једним добављачем (монополистом) на релевантном тржишту који, због одсуства конкуренције, поседује „екстремну форму“ тржишне снаге – моћи. Ова ситуација, истовремено, подразумева и постојање доминантног положаја тог учесника на релевантном тржишту. Слична ситуација је могућа и на „страни тражње“ на тржишту, када постоји само један купац, а тада говоримо о „монопонији“.

У уобичајеним економским анализама, ситуација „монопола“ представља се као поларно супротна ситуацији „перфектне конкуренције“.

Од претходног треба разграничити појам „тржишне моћи – снаге“. О постојању значајне тржишне моћи говоримо, пре свега, у ситуацијама у којима учесници на тржишту, и поред опадајуће тражње робе или услуга, могу профитабилно повећати цене изнад конкурентског нивоа. Оваква тржишна снага настаје не само у случају монопола већ и тамо где постоји олигопол или доминантни учесник на тржишту.

Доминантан положај на релевантном тржишту има учесник који нема конкуренцију или је конкуренција безначајна, односно који има значајно бољи положај у односу на конкуренте узимајући у обзир величину тржишног удела, економску и финансијску снагу, приступ тржиштима снабдевања и дистрибуције, као и правне или друге препреке за приступ других учесника тржишту. Претпоставља се да неки учесник на тржишту има доминантан положај ако је његов тржишни удео на релевантном тржишту 40% или више.

Без обзира о којој од претходно поменутих ситуација на тржишту говоримо, њихово постојање се увек утврђује на „релевантном тржишту“ које се одређује у складу са Законом и Уредбом о критеријумима за одређивање релевантног тржишта.

Постојање доминантног положаја на тржишту није Законом забрањено, нити постоје запрећене санкције због постојања таквог положаја на тржишту.

Законом је забрањена злоупотреба доминантног положаја, а чланом 16. Закона о заштити конкуренције прописано је шта се нарочито сматра злоупотребом таквог положаја.

У конкретном случају не постоји доминантан положај у смислу одредби Закона, ни злоупотреба доминантног положаја, нити монопол веледрогерије.

6.1.3. Мишљење о примени одредби о концентрацијама

По захтеву адвокатских канцеларија, брокерско-дилерских друштава, других државних органа, као и самих учесника на тржишту, Комисија је издала 32 мишљења која се односе на утврђивање постојања обавезе подношења пријаве концентрације, која су Комисији постављена или у смислу хипотетичког случаја, или у односу на реалну тржишну ситуацију са потпуним идентитетом учесника у конкретной пословној трансакцији која се намерава спровести. Највећи број мишљења, за чијим је издавањем поднет захтев према Комисији, а која припадају овој групи издатих мишљења - односи се на питања везана за примену и тумачење члана 61. Закона (прописани прагови за пријаву концентрација), на намеру упућивања и објављивања понуде за преузимање акција друштава које је њихов емитент, на спровођење пословних трансакција – најчешће статусних промена (нпр. спајање припајањем) које се реализују између матичног и зависних друштава, а која се у смислу Закона сматрају повезаним, односно једним учесником на тржишту. Комисија констатује да је, иако при оваквим ситуацијама не настаје концентрација у смислу Закона, па самим тим ни обавеза пријављивања таквих пословних активности ради одобравања њиховог спровођења, највећи број захтева за давање мишљења у вези обавезе пријаве концентрације, поднет управо у односу на овакву врсту статусних промена. То индикује настојање учесника на тржишту да створе све претпоставке пуне правне сигурности поводом њихових активности и поступања на тржишту на коме се сматрају учесницима.

Комисија је на захтев заинтересованих страна издала 10 мишљења, која се односе на тумачење значења и примене појединих одредби Закона. Из ове групе издатих мишљења издвајамо следећа.

Да ли отуђење непокретности може бити концентрација?

Мишљење дато поводом достављеног хипотетичког случаја спровођења пословне трансакције између два учесника на тржишту, у којој друштво купац купује од друштва продавца непокретну ствар која представља једину непокретну ствар у својини продавца. У односу на изнету ситуацију и питање да ли је за њено спровођење потребно одобрење Комисије дат је одговор, према коме непокретност која је у власништву једног учесника на тржишту, по правилу јесте део укупне имовине (укључујући и покретну) којом располаже то друштво, односно тржишни учесник. Таква имовина (непокретност) може чинити предмет купопродаје, односно вољом страна које у њој учествују може доћи до промене власништва над таквом имовином. Бројни су облици имовине који могу учествовати у структури генеричког назива непокретности. Закон о промету непокретности („Службени гласник РС“, бр. 42/98) ближе је определио шта спада у појам непокретности, наводећи као облике непокретности: земљиште (пољопривредно, грађевинско, шуме и шумско земљиште), зграде (пословне, стамбене, стамбено – пословне, економске), посебни делови зграда (станови, пословне просторије, гараже) и други грађевински објекти (без прецизирања о каквим се грађевинским објектима ради).

Управо од врсте непокретне имовине и њених својстава, а пре свега у погледу техничко – технолошких и производних карактеристика такве имовине и њених пословних и комерцијалних намена, зависи да ли купопродајом конкретне непокретне ствари и стицањем контроле над истом, настаје концентрација у смислу Закона или не. Уколико конкретна непокретна ствар чини аутономну техничко – технолошку целину, која је успостављена са унапред одређеном сврхом, односно чији је циљ да производи конкретни нови производ, или пружа унапред познату услугу и тако ствара нову тржишну вредност, и ако је предметна непокретност потенцијално одвојив део укупне имовине који може чинити засебну производну и функционалну целину, која ће генерисати приход, онда би купопродаја такве непокретности и стицање контроле над њом, чинило концентрацију у смислу Закона.

Будући да је подносилац предметног захтева у описаној хипотетичкој ситуацији претпоставио да је предмет стицања контроле бензинска пумпа са пратећом опремом, што чини једину непокретну ствар у својини претпостављеног продавца, Комисија је у издатом мишљењу утврдила да је ирелевантно да ли објекат овакве врсте и намене над којим се стиче контрола, чини само део истоврсне непокретне имовине преносиоца (нпр: купац купује две од пет бензинских пумпи којима располаже продавац и само над њима стиче контролу), или се контрола стиче над целокупном непокретношћу (купује се само једна пумпа од преносиоца, што чини његову укупну непокретну имовину). Конкретно, критеријум за утврђивање постојања обавезе пријаве Комисији описане хипотетичке трансакције, није количина непокретности над којима се контрола стиче, већ друга својства истих, а пре свега она која „гарантују“ да ће непокретна ствар као део укупне имовине преносиоца, сада под контролом новог власника, моћи да и даље тржишно опстане као посебна техничко – технолошка и пословна целина, и да ствара приход. На основу претходно изнетог, као и установљене праксе рада и поступања Комисије, оцена испуњености услова за пријаву трансакције којом се стиче контроле над непокретностима, према издатом мишљењу од стране Комисије ће бити процењивана у сваком конкретном појединачном случају.

Да ли се приход остварен на територији Косова и Метохије третира као приход остварен на тржишту Републике Србије?

Мишљење дато по захтеву странке, у вези са статусом прихода који учесници на тржишту остваре на територији Косова и Метохије, односно да ли се исти посматра као приход остварен

на тржишту Републике Србије, „обзиром да се исто налази под посебном управом и да је потребно извршити извоз робе ради продаје исте на територији Косова и Метохије“. У издатом мишљењу по овом захтеву указује се да члан 8. Устава Републике Србије („Службени гласник РС“, бр. 98/2006) прописује да је територија Републике Србије јединствена и недељива. Сагласно члану 82. став 2. Устава Републике Србије, Република Србија је јединствено привредно подручје са јединственим тржиштем роба, рада, капитала и услуга. Према члану 61. Закона о заштити конкуренције („Службени гласник РС“, бр. 51/09), обавеза пријаве концентрације постоји уколико учесници на тржишту остваре одговарајуће висине годишњих прихода на тржишту Републике Србије. Аутономне покрајине су сагласно члану 182. Устава Републике Србије, аутономне територијалне заједнице основане Уставом, у којима грађани остварују право на покрајинску аутономију. Истим чланом прописано је да Република Србија има аутономну покрајину Војводину и аутономну покрајину Косово и Метохија. Закони, као и други позитивно правни прописи не могу бити у супротности са Уставом Србије, те се и одредбе Закона о заштити конкуренције тумаче у контексту наведених уставних одредби.

Да ли је докапитализација банке концентрација?

Мишљење дато по захтеву IFC-International Finance Corporation (World Bank Group) у вези квалификације предметне пословне трансакције, која се састоји у намери међународне финансијске корпорације (IFC) да у поступку докапитализације Војвођанске банке А.Д. Нови Сад, стекне обичне акције банке (5% основног капитала) и права управљања. Приликом издавања мишљења, поводом претходно описане ситуације, Комисија је узела у обзир све битне чињенице о којима је обавештена, а пре свега оне које се односе на стање – статус Војвођанске банке А.Д. Нови Сад пре трансакције, и карактер промена до којих доводи предметна пословна трансакција.

Искључиви и једини власник циљне Банке (овде Војвођанска банка) која тренутно функционише као затворено акционарско друштво, јесте National Bank of Greece са 100% акција у Војвођанској банци.

Уговорима између учесника предметне пословне трансакције, потврђује се њихова спремност и сагласност да се након спровођења односно докапитализације циљне Банке, одређене одлуке у вези пословања Банке, неће моћи донети без сагласности Међународне финансијске корпорације (IFC) као мањинског акционара. Разлог оваквог ограничења пуне слободе одлучивања тренутно искључивог власника Банке, јесте заштита интереса IFC-а, чијим ће средствима бити реализована докапитализација Банке. Тај интерес се искључиво огледа у очувању пословне aktive Банке у наредном периоду, без икаквих претензија мањинског акционара (IFC) ка преузимању искључиве контроле, или заједничке контроле са већинским акционаром над Банком. Претходно изнети став, Комисија је темељила на чињеници да је релевантним Уговорима између учесника трансакције предвиђено и то да :

1. У случају да Банка постане отворено акционарско друштво и буде излистана на берзи, горе наведена права IFC аутоматски престају да постоје.
2. Улагање IFC у Банку буде временски ограничено.
3. National Bank of Greece има право да захтева откуп акција од IFC.
4. IFC има право да захтева од National Bank of Greece да откупи натраг свих 5% акција у власништву IFC.

Комисија је закључила да описана пословна трансакција представља чисту докапитализацију Банке, да је временски ограничена и да не доводи ни до каквих промена са аспекта контроле и управљања Банком, у односу на ситуацију пре њене предметне докапитализације.

Правне последице измене услова или укидања решења којим се концентрација условно одобрава

Мишљење дато по захтеву Агенције за приватизацију о правним последицама евентуалне измене услова или укидање решења којим се условно одобрава концентрација којом друштво Delta Maxi d.o.o. Београд стиче контролу над друштвом ТП Србија Крагујевац, на сам поступак уступања Уговора о продаји, чије извршење прати Агенција за приватизацију, Комисија је дала следеће мишљење.

Ако Комисија оцени да су се стекли услови из члана 29. став 2. Закона о заштити конкуренције („Службени гласник РС“, бр. 79/05, у даљем тексту: Закон), Комисија ће донети решење којим се мења утврђени услов, тако што ће тим решењем изменити став изреке којим се предметни услов утврђује, док ће први став којим се концентрација условно одобрава остати неизмењен. Из тога даље произлази да измењени услов не утиче на уступање Уговора о продаји капитала, већ само ствара другачију обавезу за друштво Delta Maxi d.o.o. Београд, без утицаја на саму трансакцију коју прати Агенција за приватизацију.

Ако учесници концентрације не испуне утврђени услов тј. обавезу, и/или ако је решење донето на основу нетачних или неистинито приказаних чињеница, па Комисија оцени да су се стекли услови за укидање или поништај решења из члана 29. став 1. Закона, Комисија ће својим решењем укинути/поништити решење којим се концентрација условно одобрава. Међутим, то не значи да ће аутоматски донети решење којим се одбија захтев за издавање одобрења за спровођење концентрације, већ ће у поступку утврдити чињенично стање, и према том тако утврђеном чињеничном стању донети решење којим ће одлучити о захтеву.

Међутим, могућност да се одбије захтев и не одобри спровођење концентрације, која је претходно одобрена у испитном поступку, је скоро теоријска, с обзиром да су у спроведеном испитном поступку изведени сви потребни докази и потпуно и правилно утврђено чињенично стање, према оцени Комисије. Из таквог чињеничног стања, Комисија је закључила да предметну концентрацију треба одобрити уз прописивање услова, којим би се кориговали ефекти њеног спровођења на утврђеном релевантном тржишту. Захтев за издавање одобрења био би одбијен, односно не би било одобрено спровођење предметне концентрације, у случају да је Комисија оценила да њено спровођење проузрокује ефекте на утврђеном релевантном тржишту који су такви да их није могуће предупредити прописивањем било каквих услова стицаоцу контроле друштву Delta Maxi, односно да би ефекти на утврђеном релевантном тржишту били такви да би узроковали битно спречавање, ограничавање или нарушавање конкуренције, пре свега стварањем односно јачањем доминантног положаја на тржишту.

Осим тога, решење којим се укида/поништава правоснажно решење и не одобрава концентрација, било би донето у поступку у складу са одредбама Закона о општем управном поступку које се односе на ванредна правна средства, па би и све правне последице биле оцењиване у складу не само са Законом о заштити конкуренције већ и са Законом о општем управном поступку.

6.2. Мишљење на прописе од утицаја на конкуренцију на тржишту

Мишљење на члан 9. Предлога Закона о пиву

Друштво Terra Production d.o.o. из Инђије, које се бави услужним пуњењем пива, доставило је поднесак којим се указује на одредбу члана 9. Предлога Закона о пиву, која би могла бити ограничавајућа са аспекта заштите конкуренције. Наведеном одредбом се утврђује да пуњење у оригинално паковање увеженог пива у ринфузном стању, као и услужно пуњење у оригинално паковање, може да врши само произвођач.

На захтев Комисије предлагачу закона, Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије, да се изјасни о разлозима због којих се определило за наведено решење у Предлогу Закона о пиву, имајући у виду да би оно могло да доведе до ограничавања конкуренције, поменуто Министарство је 12.02.2010. године доставило Комисији обавештење да ће спорни члан преуредити амандманом, чиме ће бити отклоњен уочени недостатак.

Мишљење на нацрт Закона о електронским комуникацијама

По захтеву Министарства за телекомуникације и информационо друштво Републике Србије, Комисија је дала мишљење на нацрт Закона о електронским комуникацијама.

6.3. Мишљење по члану 157. Закона о стечају

Закон о стечају („Службени гласник РС”, бр. 104/2009)

Мере за реализацију плана реорганизације

Члан 157.

Став 3.

Спровођење мера предвиђених планом реорганизације не може се вршити супротно одредбама закона којима се уређује заштита конкуренције, а орган надлежан за заштиту конкуренције поступа са нарочитом хитношћу и у скраћеном поступку. Подносилац плана реорганизације дужан је да план реорганизације поднесе органу надлежном за заштиту конкуренције истовремено са подношењем плана стечајном суду у складу са законом којим се уређује заштита конкуренције. Рочиште за разматрање предлога плана реорганизације и гласање од стране поверилаца не може бити одржано пре доношења одлуке органа надлежног за заштиту конкуренције, односно пре истека рока прописаног законом којим се уређује заштита конкуренције.

Комисија је у току 2010. године издала укупно 51 мишљење поводом достављених Плана реорганизације, у ситуацији када дужник има угрожену ликвидност, али имовина друштва није угрожена и друштво има унутрашње резерве за превазилажење проблема реорганизацијом, чији је план припремљен и достављен Комисији на мишљење. Најзаступљеније планиране мере крећу се од организационих промена, смањења броја запослених, појачаних економских активности у одређеном сегменту пословања, па до отуђења дела имовине, покретне или непокретне, што може бити концентрација под условима из закона, али обавезу пријаве концентрације има купац, а не стечајни дужник.

Посебно интересантна мера је спровођење статусне промене и промене правне форме друштва из друштва са ограниченом одговорношћу у затворено акционарско друштво, тако што ће различни повериоци постати чланови акционарског друштва у процентуалном износу сразмерном износу потраживања према дужнику. У овом случају, може настати концентрација учесника на тржишту у смислу члана 17. Закона, с обзиром да долази до промене контроле над дужником у смислу члана 5. став 2. Закона. Обавеза подношења пријаве концентрације процењује се према члану 61. Закона, у зависности од оствареног укупног годишњег прихода учесника у концентрацији. Ко су учесници у концентрацији односно стицалац контроле који има обавезу пријаве концентрације, зависи од успостављене контроле и начина на који ће се иста остваривати.

Мишљење је дато на унапред припремљене Планове реорганизације следећих стечајних дужника:

- Стамбена задруга радника универзитета у Новом Саду „Техничар“, Нови Сад;
- „Агро-Најс“ д.о.о., Павлиш;- „Рибарство-Дероње“ д.о.о. у стечају, Оџаци;
- „КРИКО“ д.о.о. у стечају, Каравуково;
- Земљорадничка Задруга „Ечка“, Ечка;
- „Техника плус“ а.д. Нови Сад – у стечају, Нови Сад;
- „Бисер“ а.д. Кумане, Кумане;
- „NS-Don 2006“ д.о.о. Нови Сад - у стечају, Нови Сад;
- „Тргопродукт“ а.д., Панчево;
- „Ниграде“ д.о.о. – у стечају, Нови Сад;
- „Дралони“ д.о.о., Пожаревац;
- „Агрокоп“ а.д., Нови Сад;
- ИГМ „Јединство“ а.д., Црвенка;
- Земљорадничка Задруга „Јасеново“ – Јасеново;
- „Космај – Мермер“ а.д. Младеновац;
- ГП „Неимар“ д.о.о., Београд;
- „Панкомерц“ д.о.о., Нови Сад;
- „Радаковић“ д.о.о., Вршац;
- „Вода-Вода“ д.о.о., Београд;
- „Зипер“ д.о.о., Нови Сад;
- „Меркур“ а.д., Бачка Паланка;
- НИП Компанија „Борба“ а.д., Београд;
- „Шумадија промет“ а.д., Топола;
- „Колзец“ а.д., Београд;
- „W.B. Invest Eterprise“ д.о.о., Рековац;
- „Круп“ у стечају д.о.о., Ариље;
- „Concrete“ АД, Пожаревац;
- Град Д Инжењеринг Група „Фабрика лак жице Бор“, у стечају- Бор;
- „Србокока“ д.о.о., Јагодина;

- Земљорадничка Задруга „Луново Село“ Велика Дренова;
- „Јастребац“ АД, у стечају, Ниш;
- „Крајина“ д.о.о. у стечају, Параћин;
- „Агробанат“ АД, Пландиште;
- „Адакалац“ д.о.о. у стечају Параћин;
- „Пумпа“ д.о.о. за пољопривредну производњу и услуге, Вршац;
- „Циглана“ АД у стечају Крушевац;
- „Нискоградња Чачак“ АД, Чачак;
- „Ваљевска пивара“ АД у стечају, Ваљево;
- „Економ“ АД, из Ушћа, Краљево;
- „Југоалат“ Нови Сад;
- „Енергетика“ Лозница;
- „Terra vita“ Богојево;
- „Мепол“ Врбас;
- „Ademović Company“ Нови Пазар;
- „Beton-Univerzal“ Горњи Милановац;
- „Jugorendgen“ Ниш;
- „Simex“ d.o.o., Суботица;
- „NS BUILDING-CO“ d.o.o., Нови Сад;

У овим мишљењима констатовано је да, са аспекта Закона о заштити конкуренције, не постоје сметње да се припремљени план реорганизације усвоји и спроведе, односно под којим условима мере могу бити спроведене.

Осим наведених друштава-стечајних дужника, о чијим је појединачним плановима реорганизације Комисија издала мишљења, у још два случаја издата су мишљења везана или за утврђивање обавеза подношења Плана реорганизације Комисији (АТП „Војводина“ Нови Сад), или је издато мишљење којим се од Комисије тражи изношење принципијелног става у односу на одређена питања која овакав захтев садржи:

Да ли постоји обавеза прибављања мишљења Комисије у случају продаје правног лица у стечајном поступку?

Стечајни управник друштва Церси д.о.о.-Књажевац затражио је мишљење по питању да ли постоји обавеза подношења захтева, иницијативе или слично у случају продаје правног лица у стечајном поступку, уколико постоји у којој форми се подноси и када – пре или после објављивања огласа о продаји правног лица, као и да ли постоји обавеза подношења захтева, иницијативе или слично у случају продаје покретне или непокретне имовине стечајног дужника.

У свом одговору на претходно изнето, Комисија констатује да се одредба члана 157. став 3. Закона о стечају примењује у случају стечајног поступка реорганизацијом, у складу са унапред припремљеним планом реорганизације, када постоји обавеза стечајног дужника да поднесе захтев Комисији за мишљење о плану реорганизације.

У случају спровођења стечајног поступка банкротством стечајног дужника, стечајни дужник односно стечајни управник нема обавезу подношења било каквог захтева, пријаве или било ког другог поднеска Комисији. Међутим, стицалац контроле, односно у конкретном случају купац стечајног дужника као правног лица, има обавезу подношења пријаве концентрације, у року од 15 дана од закључења споразума или уговора односно од дана стицања контроле (члан 63. Закона). Наиме, концентрација учесника на тржишту настаје у свим случајевима предвиђеним и дефинисаним у члану 17. Закона, па тако и када до куповине правног лица дође у стечајном поступку. Обавеза пријаве концентрације у смислу члана 61. став 1. тачка 2) Закона о заштити конкуренције постоји када укупан годишњи приход учесника у концентрацији остварен на тржишту Републике Србије, или на светском тржишту достиже износе утврђене Законом, а уколико овај услов није испуњен, не постоји обавеза пријаве концентрације.

Отуђење имовине неког друштва, покретне или непокретне, може под одређеним условима представљати концентрацију у смислу члана 17. став 1. тачка 2) у вези члана 5. став 2. Закона, без обзира да ли се продаја врши у стечајном поступку. Обавезу пријаве концентрације има лице које стиче имовину или део имовине, ако су испуњени и други услови из Закона за подношење пријаве концентрације. Оцена сваке трансакције се врши на основу свих околности конкретног случаја, увидом у документацију, која се доставља у складу са Законом и подзаконским актима, те је у том смислу Комисија указала на немогућност давања мишљења унапред уколико није познато која имовина се отуђује и ком лицу.

7. СЕКТОРСКЕ АНАЛИЗЕ

Закон о заштити конкуренције („Службени гласник РС“, бр. 51/2009)

Секторске анализе

Члан 47.

У случајевима када кретање цена или друге околности указују на могућност ограничавања, нарушавања или спречавања конкуренције, Комисија може анализирати стање конкуренције у одређеној грани привреде или одређене категорије споразума у различитим гранама привреде (секторске анализе).

У циљу спровођења секторских анализа у смислу става 1. овог члана, Комисија може захтевати од учесника на тржишту да доставе све неопходне податке или документа и може спроводити сва неопходна истраживања.

Комисија може нарочито да захтева од учесника на тржишту да доставе све споразуме, одлуке или обавештења у погледу усаглашених пракси.

Комисија је дужна да објави извештај о спроведеним секторским анализама на погодан начин, а нарочито на својој интернет страни и може позвати учеснике на тржишту да дају своје коментаре у погледу извештаја.

7.1. Секторске анализе у току

У складу са својим законским овлашћењима, а у циљу идентификовања евентуалних повреда конкуренције или других околности које имају негативан утицај на конкуренцију, Комисија је у 2010. години отпочела две секторске анализе, које ће бити окончане у 2011. години: анализу тржишта увоза, прераде, veleпродаје и малопродаје нафте и нафтних деривата и анализу стања конкуренције у сектору производње и прераде млека и млечних производа.

7.1.1. Анализа тржишта увоза, прераде, veleпродаје и малопродаје нафте и деривата нафте

На основу достављених и јавно доступних информација Комисија је почетком фебруара месеца 2010. године дошла до сазнања да је Нафтна индустрија Србије (НИС) на својим малопродајним објектима снизила цене следећих деривата нафте: моторни бензин МБ 95, моторни бензин БМБ 95 и дизел гориво Д2 и то за 2,00 динара по литру за моторне бензине и за 3,00 динара по литру за дизел гориво.

Комисији је захтеве за покретање поступка против НИС-а, скоро идентичне садржине, доставило десет учесника активних на тржишту малопродаје нафтних деривата, у чијем се власништву налази мањи број бензинских станица (2 до 8). Према мишљењу подносилаца захтева, НИС користи положај монополисте на veleпродајном тржишту и на својим малопродајним објектима снижава цену, чиме се сви остали учесници доводе у неравноправан положај, јер се основним дериватима нафте могу снабдети само од НИС-а. Подносиоци захтева

су навели да поменути акција НИС-а, уз непромењене велепродајне цене, доводи до фактичког умањења признатих трошкова промета (марже), којом није могуће покрити чак ни основне трошкове пословања (трошкови транспорта, радне снаге, манипулативни трошкови, амортизација, друга пореска давања итд.), што доводи у питање њихов даљи опстанак на тржишту.

Информације којима је Комисија располагала у датом тренутку су указивале на то да је снижење цена на малопродајним објектима НИС-а у складу са регулативом у области енергетике, те да ниже цене недвосмислено иду и у корист потрошача. Међутим, узимајући у обзир вертикалну интегрисаност НИС-а, оцењено је да би снижење малопродајних цена за поједине основне деривате нафте чији увоз није дозвољен, уз задржавање максималних цена у велепродаји, могло негативно да утиче на услове пословања НИС-ових конкурената на тржишту малопродаје, што би се у дугом року негативно одразило и на саме потрошаче. Имајући у виду све наведено, донета је одлука да се започне са секторском анализом тржишта увоза, прераде, велепродаје и малопродаје нафте и деривата нафте из члана 47. Закона.

Полазну тачку у анализи представљала је чињеница да снижење цена појединих нафтних деривата на свим НИС-овим малопродајним објектима треба посматрати у контексту два битна елемента:

- 1) НИС је учесник активан на вертикално интегрисаним тржиштима увоза, производње, прераде, велепродаје и малопродаје нафте и нафтних деривата и
- 2) тржиште нафте и нафтних деривата у Републици Србији у датом моменту било је регулисано Уредбом о условима и начину увоза и прераде нафте, односно деривата нафте („Службени гласник РС“, бр. 92 и 93/2007) и Уредбом о ценама деривата нафте („Службени гласник РС“, бр. 5/2009).

Уредба о условима и начину увоза и прераде нафте, односно деривата нафте, која је престала да важи 1. јануара 2011. године, прописивала је да нафту може да увози НИС, као и она правна лица и предузетници која имају закључене уговоре о преради нафте са НИС-ом. Уредба је такође прописивала да основне деривате нафте увози НИС ради обезбеђења редовне снабдевености домаћег тржишта.

Уредбом о ценама деривата нафте биле су одређене највише произвођачке цене основних деривата нафте без фискалних дажбина, трошкови промета основних деривата нафте без фискалних дажбина (5,00 дин/лит) и највише цене основних деривата нафте без фискалних дажбина (малопродајне цене).

Анализа почива на обради финансијских и других показатеља које у месечним интервалима достављају следећи велики учесници на тржишту малопродаје нафтних деривата: НИС - Нафтна индустрија Србије, „Лукоил-Беопетрол“, „ОМВ Србија“, „Интермол“ и „Еко Serbia“. Такође, достављање података захтева се и од неколицине других учесника на тржишту, који поседују мањи број бензинских станица, а чији је одабир извршен по принципу случајног узорка. Тражени подаци односе се на број активних бензинских станица, број запослених, приходе од продаје и пратећих делатности, трошкове пословања, промет и одговарајуће цене увоза и прераде сирове нафте, набавне, велепродајне и малопродајне цене деривата за одговарајући месец, за бензинске станице на аутопуту, у граду, на селу и на магистралном путу и то упоредо за 2008., 2009. и 2010. годину. Анализа ће обухватити и први квартал 2011. године, како би се прецизно сагледали ефекти либерализације тржишта нафтних деривата која је ступила на снагу 1. јануара ове године, а резултати анализе биће доступни и широј јавности.

7.1.2. Анализа услова конкуренције у сектору производње и прераде млека и млечних производа

Одлука о спровођењу анализе стања конкуренције у сектору млекарства, која би обухватила прераду, трговину на велико и трговину на мало млеком и млечним производима, донета је крајем године због евидентних проблема у овој грани привреде, које се огледају пре свега у несташици одређених производа на тржишту малопродаје. Анализа ће трајати не краће од 6 месеци, а вршиће се упоредни преглед података почев од месеца јуна 2009. године и јуна 2010. године.

За израду ове анализе Комисија је тражила податке од десетак највећих индустријских прерађивача млека на домаћем тржишту, као и од произвођача који су значајни учесници на регионалним тржишним сегментима производње млека и млечних производа, како би се добили подаци релевантни за територију целе Републике Србије.

Тражени подаци односе се на: укупну количину сировог млека коју је млекара откупила и допремила у фабрику у циљу даље прераде изражену у литрима; просечну цену по јединици мере и то за сваку класу млека посебно; производни асортиман млекаре по групама производа, као и количину сировог млека која је од укупне количине искоришћена за производњу производа појединих група; податак о максималним прерађивачким капацитетима којима млекара располаже; податке о променама асортимана у посматраним месечним периодима, уколико их је било, у смислу увођења нових или престанка производње постојећих производа; стање залиха – о којој врсти залиха је реч и у којој количини; начин на који Млекара врши дистрибуцију својих производа, односно да ли располаже сопственом дистрибутивном мрежом и уколико је одговор потврдан, потребно је доставити податке о њеним капацитетима.

Тражени подаци ће омогућити сагледавање узрока осцилација у количинама прерађеног млека, али и разлога структурних промена производног асортимана. Комисија ће анализом прибављених података, бити у стању да утврди чињенично стање у овој грани привреде, на основу чега ће донети одлуку о даљем поступању.

7.2. Анализа услова конкуренције на појединачним тржиштима

У циљу утврђивања могућности и услова приступа транспортним и дистрибутивним системима природног гаса, Комисија се обратила учесницима на тржишту који поседују лиценцу за обављање делатности трговине природним гасом на слободном тржишту и квалификованим купцима. С обзиром на то да Србијагас једини управља дистрибутивним системом, као и да се сви квалификовани купци снабдевају гасом од Србијагаса, подаци су затражени и од овог предузећа.

Након анализе примљених одговора Србијагасу је достављен допис којим је упозорен да мора да води рачуна о радњама које предузима на тржишту у циљу избегавања могућности да негативно утиче на услове конкуренције.

7.2.1. Писмо упозорења Србијагасу

Утврђено је да ЈП СРБИЈАГАС, као доминантан учесник на тржишту коме је уједно поверена и регулаторна функција, успостављање конкуренције доводи у везу са доношењем акта о

правилима о раду енергетских субјеката за транспорт и дистрибуцију, као и функционисање самог тржишта гаса, што је по оцени Комисије представљало разлог за озбиљну забринутост са аспекта примене Закона о заштити конкуренције. Наиме, доношењем Закона о енергетици створен је законодавни оквир за деловање учесника (конкурената) на овом тржишту, па је понашање СРБИЈАГАС-а могло да представља, у смислу Закона о заштити конкуренције, ограничавање тржишта. Такође је и навод овог јавног предузећа да постоје ограничења због којих се не може приступити уговарању услуга приступа и коришћења система за транспорт и дистрибуцију, јер није усвојен наведени акт, био у супротности са Законом о енергетици, на који је Комисија указала искључиво у контексту комплементарног деловања са Законом о заштити конкуренције, јер је одредбом члана 36. прецизно прописана обавеза оператора да омогући приступ треће стране на принципу јавности и недискриминације, у складу са техничким могућностима и у зависности од степена оптерећености преносног, транспортног или дистрибутивног система.

Према информацијама којима је Комисија располагала, приступ транспортном систему ипак је имао AD JUGOROSGAZ, па непостојање конкретног акта о правилима не би могло да буде прихваћено као разлог одбијања приступања транспортном систему. Комисија је истакла да би у случају примене неједнаких услова пословања на исте послове са различитим учесницима на тржишту, при чему се поједини учесници на тржишту доводе у неповољнији положај у односу на конкуренте, такво понашање представљало радњу злоупотребе доминантног положаја из члана 16. став 2. тачка 3) Закона о заштити конкуренције.

У складу са наведеним, Комисија је наложила ЈП СРБИЈАГАС да у најкраћем року предузме све потребне мере ради отклањања уочених пропуста и истакла да ово јавно предузеће као доминантан учесник на тржишту, има посебну одговорност да не предузима радње које би на било који начин могле да ограниче, наруше или спрече конкуренцију на територији Републике Србије.

8. МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА

Глобализација економије захтева висок ниво међународне сарадње на пољу заштите конкуренције, са циљем стварања веће конвергенције у области антимонополске политике. Сарадња са међународним институцијама и телима за заштиту конкуренције других земаља, доводи до значајне користи: директна корист од ефикасније примене закона, као и индиректна од стварања истих услова за све учеснике на тржишту.

У том смислу, Комисија је активно укључена у сарадњу са међународним организацијама и иностраним телима за заштиту конкуренције, кроз пројекте, програме обуке и едукације, као и директним контактима на састанцима, конференцијама и семинарима којима присуствују представници Комисије.

8.1. Односи са Европском Унијом

8.1.1. Обавезни односи по Споразуму о Стабилизацији и Придруживању (ССП)

- Комисија за заштиту конкуренције у свом раду поступа у складу са члановима ССП-а који се директно односе на политику конкуренције. На основу одредби члана 73. ССП-а Србија мора преузети стандарде примена „*Antitrust*“ правила, једнаке онима која важе у ЕУ. На основу одредби члана 72. ССП-а, потребно је прилагођавати домаће законодавство, а на основу одредби члана 74. (јавна предузећа) и члана 75. (јавне набавке), потребно је помно пратити и упозоравати надлежне институције о потенцијалним повредама права конкуренције и улазним баријерама.
- Сходно одредбама ССП-а, Комисија има успостављену комуникацију са Делегацијом Европске Уније у Београду и *DG Competition* у Бриселу.
- Комисија је обавезна да периодично обезбеђује и доставља информације о нормативном напретку, институционалним капацитетима и имплементацији, горе наведеним институцијама ЕУ.
- Комисија предлаже *DG Competition* „*Enforcement Record*“, према ЕУ стандардима.
- Комисија припрема све потребне информације и документацију за *Progress Report* (Извештај ЕУ о напретку Србије), као и за подбор за унутрашње тржиште (обавезни састанци по ССП); у овом задњем случају, редовно се обезбеђује активно присуство на састанцима подбора.
- Припремљени су одговори на Упитник (за подручје конкуренције) о анализи усклађености домицилног законодавства са цца. 1480 различитих аката *Acquisa* (од уредби, преко директива, до упутстава и интерпретативних аката). Овај изузетно тежак задатак урађен је у сарадњи са Канцеларијом за европске интеграције и Министарством трговине и услуга. У складу са наведеним, обезбеђено је присуство и активно учешће у раду подгрупа за приступање ЕУ.
- Већ су започете припреме документације за „*screening*“, који ће почети после испуњеног Упитника

- Запослени у Комисији су детаљно упознати са процесним уредбама ЕУ (поготову *EC Regulation 1/2003* и *773/2004*, због имплементације у случају колизије, као и *EC Regulation 139/2004* због усаглашене праксе са ЕУ на подручју концентрација).
- Комисија обавља *ad hoc* комуникацију са Делегацијом ЕУ и *DG Competition*, која није обухваћена по ССП-у - нпр. образложења у вези одређених отворених питања (нпр. концентрације, у које су укључени учесници из ЕУ и сл.), а посебно отворена питања у вези институционалних капацитета и имплементације, као и процена секторских правила.

8.1.2. Пројекти

ACPC пројекат

Програм техничке помоћи Комисији за заштиту конкуренције - *ACPC (Assistance to the Commission for Protection of Competition)* је пројекат који је финансиран и реализован средствима из програма *CARDS 2006*. Пројекат је у претходне три године (од 01. јануара 2008. до 31. децембра 2010. године) омогућавао обуку запосленима у Комисији, на теоретским и практичним основама. Главни корисник пројекта је била Комисија за заштиту конкуренције, као и Министарство трговине и услуга, Привредна комора Србије, Правосудна академија и друге институције значајне за унапређење заштите конкуренције у Србији.

Пројекат је садржао три компоненте:

- Компонента 1 - јачање институционалних капацитета Комисије за заштиту конкуренције, у оквиру које је организовано 35 радионица за запослене у Комисији, организоване су студијске посете сличним институцијама у Хрватској, Словенији, Аустрији и Немачкој, као и посета Генералном директорату за заштиту конкуренције у Бриселу;
- Компонента 2 - усклађивање правног оквира са правним тековинама Европске Уније и примена прописа у пракси, у оквиру које је пројекат пружио техничку подршку за припрему новог Закона о заштити конкуренције, као и подршку за израду подзаконских аката, упутстава и водича;
- Компонента 3 - подизање свести о значају заштите конкуренције, у оквиру које је организован низ семинара са Привредном комором за представнике различитих грана привреде; у сарадњи са Правосудном академијом организовани су тренинзи за судије Управног суда. У оквиру пројекта припремљено је и штампано неколико публикација, а у 2010. години публикација о дефинисању релевантног тржишта, као и збирка одлука Европског суда правде.

IPA 2011

С обзиром да је током прве половине 2010. године отворен позив за пријављивање пројеката који би могли бити финансирани из програма *IPA 2011*, припремљен је предлог пројекта "*Capacity Strengthening, Practice Improvement and IT Assistance to the Commission for the Protection of Competition*". Ради се о двогодишњем пројекту, вредности 3.000.000 €, који подразумева јачање капацитета Комисије, као и практично усавршавање, не само у оквиру Комисије, већ и за представнике судија Управног суда, привредне заједнице и регулаторних тела. Такође, пројектом је предвиђено и увођење електронске базе података о свим документима и предметима вођеним у Комисији, као и набавка и обука за рад са форензичким софтвером који би био коришћен током истражних радњи.

Предлог пројекта је прихваћен од стране Делегације ЕУ и Европске Комисије, тако да је тренутно фаза израде тзв. *Terms of Reference* уз помоћ представника Делегације ЕУ у Београду.

Будући да пројекат из програма **IPA 2011** може стартовати почетком 2012. године, Комисија је предузела кораке на одржавању континуитета у области едукације и подизања нивоа практичних знања запослених – остварена је билатерална сарадња са немачком Владом, на основу које је Комисији додељен пројекат усавршавања административних капацитета. Пројекат ће бити спроведен током 2011. године у организацији немачке државне фондације **IRZ**.

8.1.3. Учешће у процесу превођења правних тековина ЕУ на српски језик - Стручна редактура превода европског законодавства

Република Србија је дужна да током Процеса стабилизације и придруживања изврши превод правних тековина ЕУ на српски језик и да у моменту ступања у чланство ЕУ има припремљен целокупан корпус правних тековина ЕУ на српском језику, који ће бити објављен у Службеном листу ЕУ. Процесом превођења правних аката ЕУ координира Канцеларија за европске интеграције која, у сарадњи са релевантним државним институцијама и другим телима, припрема листе приоритета и након спроведене јавне набавке ангажује преводиоце. Све институције су дужне да именују координаторе и стручне редакторе који ће пратити процес превођења и бити ангажовани на стручној редактури превода. Комисија за заштиту конкуренције укључена је у цео процес, одређени су координатор, заменик координатора и два стручна редактора.

Канцеларији је достављена листа приоритета за 2010. годину и у досадашњем периоду је на стручну редактуру достављено неколико прописа ЕУ. Стручни редактори Комисије су констатовали да одређени прописи који су достављени Комисији нису више на снази, односно да је дошло до њихових измена о чему је обавештена Канцеларија за европске интеграције. За преостала документа је одређен рок 01. фебруар 2011. године до када треба да буде извршена стручна редактура.

Комисија је, сагласно упутствима која су добијена и у дефинисаним терминима, извршила номиновање аката за превођење. Сагласно добијеним инструкцијама, номиновани су само акти типа „уредбе“, док смернице и друге акте још нисмо могли номиновати. Осим аката које је номиновала Комисија, постоје акти из наше области рада који су били претходно номиновани, вероватно од стране Канцеларије или неког другог тела са овлашћењима за номиновање.

Према евиденцији којом располаже Комисија, у области заштите конкуренције номиновано је укупно 45 аката од којих су 11 прописи у којима се регулишу принципи и питања од „општег“ значаја за политику заштите конкуренције, 7 прописа којима се регулишу питања везана за контролу концентрација, а 27 номинованих прописа регулишу питања везана за тзв. класични „*anti trust*“ (рестриктивни споразуми, укључујући картеле, и злоупотреба доминантног положаја).

Тренутно се на стручној редактури у Комисији налазе акти са *Celex* бројевима:

- 32001Y0106(1) – *Commission Notice/Guidelines on the applicability of Article 81 of the EC Treaty to horizontal cooperation agreements*; (80 преводачких страна)
- 32004R0139 – *Council Regulation (EC) No. 139/2004 of 20 January 2004 on the control of concentrations between undertakings* (56 преводачких страна);

- 32004R0802 – *Commission Regulation (EC) No 802/2004 of 7 April 2004 implementing Council Regulation (EC) No. 139/2004 on the control of concentrations between undertakings* (84 преводачка стране);

Као рок за доставу редигованих докумената утврђен је 01.02.2011. године.

Завршени су и преводи на енглески језик смерница и уредби, како би се олакшало тумачење Закона о заштити конкуренције страним фирмама које послују на тржишту Србије (Смернице за примену члана 69. Закона о заштити конкуренције и Уредба о условима за ослобађање обавезе плаћања новчаног износа мере заштите конкуренције; Смернице за примену Уредбе о критеријумима за одређивање висине износа који се плаћа на основу мере заштите конкуренције и процесног пенала, начину и роковима њиховог плаћања и условима за одређивање тих мера; Уредба о споразумима између учесника на тржишту који послују на различитом нивоу производње или дистрибуције који се изузимају од забране; Уредба о садржини захтева за појединачно изузеће рестриктивног споразума од забране; Уредба о критеријумима за одређивање релевантног тржишта; Уредба о споразумима о специјализацији између учесника на тржишту који послују на истом нивоу производње или дистрибуције који се изузимају од забране; Уредба о садржини и начину подношења пријаве концентрације; Уредба о споразумима о истраживању и развоју између учесника на тржишту који послују на истом нивоу производње или дистрибуције који се изузимају од забране).

8.2. Односи са другим међународним организацијама

8.2.1. *International Competition Network (ICN)* – Међународна мрежа конкуренције

ICN је међународна организација глобалног карактера и представља једино међународно тело које се бави искључиво питањима заштите конкуренције.

Примарне чланице организације су национална тела за заштиту конкуренције. Укупан број чланица је 113, а Србија (Комисија за заштиту конкуренције) је чланица од 2005. године.

Комисија за заштиту конкуренције је члан међународне мреже за заштиту конкуренције *ICN-a* којој доставља извештаје за потребе анализе прегледа рада тела за заштиту конкуренције и упоређивања различитих приступа решавања проблема, а у циљу конвергентности у раду.

Србија је у периоду од 2005. године до 2010. године учествовала на готово свим радионицама и годишњим састанцима *ICN-a*. Ипак, праве активности *ICN* има у периодима између радионица, које су „кратког даха“ тј. трају свега 2 - 4 дана годишње, по радној групи.

За потребе *ICN-a* достављени су одговори на упитник у вези са одредбама закона које регулишу картеле, начином вођења истрага, обрадом пријава, програмом имунитета и ублажавања казне, овлашћењима Комисије, итд.

ICN је за свој пројекат о раду различитих тела за заштиту конкуренције, током 2010. године затражио да се доставе одговори на упитник о пријави концентрација и процедурама, што је и учињено. Прикупљени одговори ће представљати основ за извештај Радне групе *ICN-a* о будућим препорукама за рад које ће бити истакнуте на *website ICN-a*.

Услед недостатка административног капацитета (недовољан број запослених који би могли да посвете већи део времена активностима које су овде наведене), Комисија није била у могућности да активно учествује у радним групама и пружи допринос како развоју праксе, тако и да прикупи преко неопходна искуства других земаља чланица које су отворене да та искуства поделе (ово се пре свега односи на радове и писане прилоге којима би се кроз описивање праксе могло доћи до мишљења најугледнијих стручњака и практичара из области конкуренције и тако проверити процедуре и унапредити их, што би се одразило и на крајњи резултат рада).

8.2.2. Регионални центар за конкуренцију Организације за економску сарадњу и развој (*Regional Competition Center OECD*) – Будимпешта

Иако није чланица *OECD*-а, Србија има значајно присуство на радионицама организованим у оквиру регионалног центра за конкуренцију – *RCC*, које се одржавају у Будимпешти. *RCC* је основан 2005. године од стране *OECD*-а и мађарског тела за заштиту конкуренције.

Представници стручне службе Комисије су током 2010. године присуствовали поменутиим скуповима и дали допринос кроз писане материјале о случајевима из праксе Комисије, на основу којих су добијена мишљења и препоруке експерата из других тела за заштиту конкуренције.

Анализа, обрада и припрема предлога у складу са свим што се активно догађа у *RCC* Будимпешта и *OECD* захтева сталан увид у анализе и препоруке ових тела и њихову евентуалну имплементацију у Србији – што Комисија редовно ради.

Комисија је такође активна у пројектима *OECD*-а чији секретаријат прикупља податке, анализира и пружа стручну помоћ и у том циљу организује семинаре и радионице за земље региона.

8.2.3. *Global Competition Review*

Организација сличних карактеристика као и *ICN*, са битном разликом да су чланице и учесници семинара, радионица и практичних презентација и запослени у адвокатури, привреди и другим органима. Првенствено оријентисана на организацију семинара у вези са одређеним индустријама које карактерише значајна концентрисаност тржишта и код којих се повреде често јављају.

Такође, *Global Competition Review* издаје веома угледан часопис из области заштите конкуренције, као и годишњак о најбољој пракси из свих земаља света. Комисија је припремила и доставила одговоре за "*The 2010 Handbook of Competition Enforcement Agencies*", информатор о телима за заштиту конкуренције који се ажурира сваке године

8.2.4. *UNCTAD*

Комисија за заштиту конкуренције је у мају 2010. године преко Сталне мисије Републике Србије при Уједињеним нацијама и другим међународним организацијама у Женеви, обавестила *UNCTAD* да је заинтересована за тзв. *Peer review*. *Peer review* представља једини мултилатерални вид прегледа система конкуренције у оквиру система Уједињених Нација. Спроводе га експерти из развијених земаља и земаља у развоју који имају практично искуство у примени политике конкуренције, при чему се комбинује размена искустава са препорукама за могућа унапређења у политици конкуренције. Након серије консултација са директором

Одељења за конкуренцију, Х. Квакајом, упућена је молба Генералном секретару у коме се позива *UNCTAD* да пружи техничку помоћ Србији у овој области. Након обавештења о намери да се организује *Peer review* током 2011. године и низа сусрета, Швајцарска влада је изразила заинтересованост да финансира спровођење *Peer review* и активности које проистичу из њега, а које могу да трају до 3 (три) године. *UNCTAD* је започео са припремним активностима за техничку мисију у Београду (у последњем кварталу 2010. године). Коначан циљ је да се *Peer review* организује у 2011. години, током редовног заседања Међувладине групе експерата за право и политику конкуренције.

На молбу Одељења за конкуренцију *UNCTAD*-а, предузети су кораци на организацији великог броја састанака који су били одржани у првој недељи техничке мисије, где су представници Комисије све време били активни учесник.

Представници Комисије су на позив *UNCTAD*-а присуствовали Шестој конференцији Уједињених Нација која се бави анализом свих аспеката политике конкуренције, у Женеви, од 08. до 12. новембра 2010. године. Посебно је значајно што су том приликом имали могућност да присуствују скуповима на којима је вршена *Peer review* анализа за Јерменију, што је омогућило стицање увида у активности које Комисију очекују током наредне године, када ће се на исти начин водити анализа за Србију.

8.2.5. CEFTA

Србија је у 2010. години председавала *CEFTA*-и, а посебан семинар за правила конкуренције за све *CEFTA* чланице је био организован 14. априла 2010. године у Београду. Препоруке са овог семинара су разматране на пленарном заседању *CEFTA* (у организацији ПКС и Министарства економије и регионалног развоја), у новембру 2010. године.

У Београду је 10. и 11. новембра 2010. године одржана *CEFTA* недеља, која је била фокусирана на приоритете председавања Републике Србије Споразумом *CEFTA* који обухватају трговину услугама, заштиту конкуренције, јавне набавке и инвестиције, али и уклањање нецаринских баријера у трговини. Комисија је активно учествовала на овом догађају.

У првој половини 2011. године се планира посебан *CEFTA* семинар (са активном улогом Србије), за подручје заштитних мера (*trade defense instruments*).

8.3. Билатерални односи са земљама у окружењу и САД

Учесници на тржишту у Србији и земљама у региону су готово исти или су пак у веома блиским везама, па је стога и сарадња на „прекограничној“ основи земаља чланица од изузетне важности на плану сузбијања пре свега разних врста забрањених тзв. картелних споразума, који су најчешће регионалног карактера. Картелни споразуми се у доба глобалне економије и тржишта јављају као широко распрострањени, па тако и развијене земље света имају усаглашен систем билатералних споразума о заједничкој борби против картела. У том смислу Јапан, Канада, УК, САД и ЕУ имају потписане протоколе о сарадњи, неку врсту супранационалног тела консултативног карактера у циљу размене информација и заједничког планирања рада на случајевима који нису од интереса за само једну јурисдикцију већ имају значај за све ове развијене економије будући да се ефекти таквог споразума реализују у свим овим државама.

Слична мрежа регионалног карактера је веома потребна на нивоу нашег региона. Комисија планира да започне билатералне разговоре са институцијама за заштиту конкуренције са подручја бивше СФРЈ (осим Словеније), у вези формирања регионалне мреже. Наведени план ангажовања Комисије на плану закључивања билатералних споразума и њиховој истинској реализацији је неопходан, с обзиром да су странке у поступцима забрањених споразума, злоупотреба, концентрација у великом броју случајева иста привредна друштва или пак зависна друштва истих оснивача (матичних друштава).

Истовремено, *Federal Trade Commission* у САД има на располагању *Fellowship Program* за младе институције у циљу стицања практичног и теоријског искуства које је више него неопходно за запослене који воде и руководе поступком пред Комисијом. Комисија је предузела кораке на започињању оваквог вида сарадње, те се очекује да наредних година нашим стручњацима буде омогућено да, кроз обуку и непосредни контакт са колегама из САД, дођу до нових знања и вештина у вођењу поступака.

Протоколи о сарадњи

У 2010. години потписани су:

- Меморандум о сарадњи у области политике конкуренције између Комисије, с једне стране, и Савезног тела за заштиту конкуренције Аустрије, с друге стране, у циљу унапређења и јачања сарадње у области примене права и политике конкуренције у складу са националним законодавством, кроз размену информација и искустава, организовање састанака експерата и консултације, обуку, студијске посете итд.
- Споразум о сарадњи у области политике конкуренције између Комисије, с једне стране, и тела за заштиту конкуренције Мађарске, с друге стране, којим се уређују међусобни односи у погледу сарадње у општим питањима и у појединачним случајевима. Сарадња има за циљ обезбеђивање правног и организационог механизма за интеракцију која се односи на спречавање и обустављање радњи које могу имати неповољан утицај на конкуренцију у Србији и Мађарској, што подразумева обавештавање друге уговорне стране о радњама учесника на тржишту које могу имати неповољне ефекте на територији друге стране потписнице, достављање информација, консултације итд.

8.4. Међународне конференције и семинари

- Као и сваке године, Комисија је и у априлу 2010. године организовала „Дан конкуренције“, а *АСРС* пројекат је у сарадњи са ПКС и уз активан приступ Комисије, организовао Регионалну конференцију о конкуренцији, што доприноси јачању улоге Комисије (и Србије) у региону.
- Свака председавајућа чланица ЕУ организује у току свог мандата „*European Competition Day*“ – присуство на овим конференцијама је неписана обавеза за чланице и кандидате, тако да су представници Комисије учествовали на поменутом скупу.
- Настављена је сарадња са *Fordham University (Fordham Competition Law Institute)*, САД, тако да су представници Комисије активно учествовали на семинарима у њиховој организацији - *Fordham University Summer Schoole* и *Antitrust Conference*.

- Током 2010. године је настављена и сарадња са амбасадом Јапана, тако да је представник Комисије учествовао у програму обуке у организацији *JICA* у сарадњи са јапанским телом за заштиту конкуренције (*Japan Fair Trade Commission*).
- Запослени у Сектору за контролу концентрација учествовали су на четири међународна скупа која се односе на контролу концентрација, од којих су два одржана у Будимпешти. Први је организован од стране *RCC*-а и на том семинару учесници су презентовали случајеве из праксе својих националних тела, који су били предмет дискусије осталих учесника. Други семинар у Будимпешти заједнички је организован од стране америчког тела *Federal Trade Commission (FTC)* и мађарског тела за заштиту конкуренције. У фокусу ове радионице била је примена економских анализа и економетријских метода у решавању практичних случајева. Трећи од наведених међународних скупова одржан је у Риму у организацији *International Competition Network (ICN)* и италијанског тела за заштиту конкуренције. На овом стручном скупу одржана су одговарајућа предавања и дискусије у којима су учествовали експерти, који су ангажовани у телима за заштиту конкуренције из 65 земаља, при чему су размењена и одговарајуће стечена искуства. Последњи од наведених скупова одржан је у Њујорку, са темама монополизације, злоупотреба доминантног положаја и политика „везивања“, уз присуство учесника из више од 50 држава широм света. Предавачи су били истакнути стручњаци из области заштите конкуренције, и то како у САД-у, тако и у Европској Унији, чиме је омогућена упоредно-правна анализа приступа и начина поступања, укључујући и анализу судских одлука и одлука тела за заштиту конкуренције. Сви наведени скупови и активно учествовање на њима, чине прилику за стицање додатних знања из области активности Комисије, што доприноси унапређењу њеног рада.

8.5. Сарадња са регулаторним телима и органима државне власти у Србији

Комисија мора да осигура сталан дијалог и организује систем размене информација са надлежним телима у Републици Србији, чији рад може утицати на развој конкуренције на тржишту и применљивост Закона о заштити конкуренције, као што су:

- Агенција за борбу против корупције,
- Управа за јавне набавке,
- Управа за спречавање прања новца,
- Агенција за енергетику,
- РАТЕЛ,
- Фонд за заштиту здравља,
- Агенција за лекове,
- Комисија за државну помоћ,
- Правосудна академија,
- Привредна комора Србије.

Са појединим институцијама Комисија има потписане Протоколе о сарадњи (Народна Банка Србије, Агенција за енергетику РС), док су у припреми протоколи са Републичком агенцијом за електронске комуникације (некадашњи РАТЕЛ) и са Комисијом за хартије од вредности. Протокол са РАТЕЛ-ом је у завршној фази, док је Протокол са Комисијом за хартије од вредности још увек у фази нацрта.

9. РАД ПРЕДСТАВНИКА КОМИСИЈЕ У КОМИСИЈИ ЗА КОНТРОЛУ ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ

Чланом 6. став 1. Закона о контроли државне помоћи („Службени гласник РС“, бр. 51/09-у даљем тексту: Закон), прописано је да контролу државне помоћи у складу са Законом врши Комисија за контролу државне помоћи (у даљем тексту: Комисија), коју образује Влада на предлог: министарства надлежног за послове финансија, министарства надлежног за послове економије и регионалног развоја, министарства надлежног за послове инфраструктуре, министарства надлежног за послове заштите животне средине и Комисије за заштиту конкуренције. Став 2. истог члана Закона прописује да је представник министарства надлежног за послове финансија уједно и председник Комисије, а представник Комисије за заштиту конкуренције, заменик председника Комисије.

У складу са наведеним, Влада је Одлуком 05 број 02-8571/2009-2, од 29.12.2009. године, образовала Комисију. За заменика председника Комисије именовано је лице које је Одлуком Савета Комисије за заштиту конкуренције у претходном сазиву, донетом на 140. седници Савета одржаној 01.12.2009. године и предложено као кандидат за члана Комисије.

У току 2010. године, одржано је 9 седница. Седнице Комисије се одржавају по правилу једном месечно.

Комисија је у току 2010. године усвојила Предлог извештаја о додељеној државној помоћи у Републици Србији у 2009. години које је припремио надлежан организациони део Министарства финансија и донела:

- Пословник о раду (на 1. конститутивној седници)
- 37 решења којима се одобрава додела пријављене државне помоћи;
- 7 решења којима се поднете пријаве не односе на државну помоћ;
- 1 решење којим се пријављена државна помоћ не сматра шемом државне помоћи у смислу члана 12. тачка 1) Закона;
- 4 закључка о одбацивању поднетих пријава државне помоћи, због ненадлежности Комисије;
- 9 закључака о покретању поступка накнадне контроле;

Стручне, административне и техничке послове за Комисију обавља Министарство финансија у складу са чланом 10. Закона. Министарство финансија обезбеђује средства, простор и друге услове за рад Комисије (члан 7. Закона).

Представник Комисије за заштиту конкуренције је током целе године, односно од самог почетка рада Комисије активно учествовао у њеном раду. У следећем периоду очекује се интензивирања рада ове Комисије.

10. ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА

Из свега наведеног у овом извештају, произлази да је рад Комисије у протеклој години, између осталог, обележило следеће:

- Нови легислативни амбијент – нови закон и употпуњен законодавни оквир доношењем подзаконских аката;
- Избор председника и чланова Савета Комисије у складу са новим Законом о заштити конкуренције, чиме је омогућен рад органа Комисије у пуном саставу;
- Недовољан број запослених чиме се, упркос повољној квалификационој структури административног капацитета Комисије, умањује могућност откривања и утврђивања како повреда конкуренције на тржишту Републике Србије - рестриктивних споразума (картела) и злоупотребе доминантног положаја, тако и спроведених концентрација које нису одобрене;
- Велики број вођених и окончаних поступака пред Комисијом, као и велики број издатих мишљења;
- Повећан број потврђених решења у управном спору;
- Појачана међународна активност, која се огледа како у унапређењу односа са другим националним телима за заштиту конкуренције, тако и у учешћу у пројектима техничке помоћи Комисији, којима се обезбеђује јачање административних и техничких капацитета Комисије.

ПРЕГЛЕД АКТИВНОСТИ КОМИСИЈЕ У 2010. ГОДИНИ

ВРСТА ПРЕДМЕТА	Окончани	У току
I. ПРЕДМЕТИ У УПРАВНОМ ПОСТУПКУ		
Рестриктивни споразуми	4	5
Изузеће споразума од забране	5	-
Злоупотреба доминантног положаја	3	3
Одређивање мере заштите конкуренције	-	2
Концентрације учесника на тржишту	73	2
УКУПНО	85	12
II. МИШЉЕЊА		
Мишљења о примени Закона о заштити конкуренције	48	
Мишљења на прописе од утицаја на конкуренцију на тржишту	2	
Мишљења по члану 157. Закона о стечају	53	
УКУПНО	103	
III. ОБАВЕШТЕЊА ПО ИНИЦИЈАТИВАМА И ПРЕДСТАВКАМА ПО КОЈИМА НИСУ ПОКРЕНУТИ ПОСТУПЦИ		
УКУПНО	9	
IV. СЕКТОРСКЕ АНАЛИЗЕ		
УКУПНО		2